Politika'da sanat*edebiyat

«İKİLİ OYUN»UN YAZARI, TİYATRO YAZARININ SORUNLARINI ANLATIYOR

«İkili Oyun»da Genco Erkal ve Meral Onuktay

"En iyi tiyatro yazarı,, seçilen Bilgesu Erenus'la bir söyleşi

«...Her Türkiyeli gibi, tiyatro yazarı da siyasal, ekonomik güçlükler içinde bugün...»

Bilgesu Erenus

Tanınmış tiyatro sanatcısı Avni Dilligil adına düzenlenen tiyatro ödüllerini kazananlar açıklandı. Yedi kişilik seçici kurul yılın en iyi oyun yazarı olarak «İkili Oyun»un yazarı Bilgesu Erenus'u seçti. Zeliha Berksoy ve Gazanfer Özcan da en iyi kadın ve erkek oyuncular seçildiler. En iyi Yönetmen ödülünü «Cesaret Ana»nın yönetmeni Bekian Algan, çevirmenlik ödülünü Nüvit Özdoğru, amatör tiyatrolar için konulan Jüri Özel Ödülü'nü ise Kadıköy Maarif Koleji kazandı.

Tiyatro yazınının sorunları üzerine kendisiyle konuştuğumuz Bilgesu Erenus ödülü alırken şu konuşmayı yaptı: «Tiyatroda toplu yaratış sözkonusu. Bu da tiyatro sanatını öteki sanat dallarından ayıran en belirgin özellik. Onun için tiyatro sanatının çilesini çokça çekmişlerden, Avni Dilligil Usta'nın bu ödülünü ben kendi adıma almıyorum. «İkili Oyun»un iki oyuncusu Genco Erkal, Meral Onuktav, yönetmeni Macit koper ve kurulduğundan bu yana ilerici, devrimci çizgilerinden hiç bir ödün vermemiş olan tüm Dostlar Tiyatrosu çalışanları adına alıyorum. Saygılar.»

İlk oyunumun sahnelenmesi 1973 yılına rastlar. Ankara Sanat Tiyatrosu ve «El Kapısı». Ardından 75'de Dostlar Tiyatrosu ve «Ortak.» Sonra, 76'da gene Ankara Sanat Tiyatrosu ve «Nereye Paylıdar.» 77'nin sonlarında ise, bu şimdiki «İkili Oyun.» Dostlar Tiyatrosu'nca da Avni Dilligil Ödülü'nden önce, 1970 TRT Sanat ve Bilim Ödülleri Yarışması, Radyo Oyunları Başarı Ödülü, 1972'de Cumhuriyet Gazetesi «Yunus Nadi Armağanı» Kadın Erkek Eşitliği Makale Yarışması'nda ikincilik aldım.

SORU: Sizce Tiyatro yazarının başlıca sorunları, bugünkü ortamda, karşılaştığı güçlükler.

ERENUS: Her Türkiyeli gibi, tiyatro yazarı da siyasal ekonomik güçlükler içinde bugün. Siyasal diyorum.. Çünkü nedense büyüklerimiz, kendilerini seyretmemizden pek hoşlanmıyorlar. Hele de gözlediklerimizi yazıya çiziye, söze döküp yayınaya kalktık mı uyarıları, biç de anamız babamızın ki gibi bağışlamaya hazır bir tonda değil. Siyasi iktidar, yasalarla gözdağı veriyor insana (141-142 bilâ çöreklemiş oturur, düşünme ve yayma özgürlüğümüzün ortasında). Tiyatro yazarının ekonomik güçlükleri dedim. Devlet politikası olarak gündüzün kapitalist yoldan kalkınma sıratı ve kasti, tiyatro yazarını da geçinme sınırından çok aşağılara iteledi. Türk halkı gibi ucu ucuna yaşama savaşında Türk tiyatro yazarı da. Mesleğinden gelme sorunlar telif hakları meselesi, vergi bağışıklığı oranının düşüklüğü de İçin cabası.. Hal böyle iken nedendir pek anlayamıyorum, bazı tiyatro yazarlarımız bir başka şarkı tutturuyorlar ortalık yerde, gözleri kapalı biçimde «Neden hep şu tür oyunlar oynanıyor da bu tür oynanmıyor, neden hep şundan oynanıyor da bundan oynanmıyor, oyunum kayboluyor, oyunun tozlanıyor, üstelik bu da şöyle söylüyor falan filan» Bu hedef saptırmacasından anlayan ya da anlamayan beri gelsin.

Türkiyeli ilerici demokrat, tiyatro yazarının en beklemesiz sorunu örgütlü savaşımda bir an önce yerini alması. O

(Devamı 7. Sayfada)

SORU: Sanat yaşamınızdan söz eder misiniz?

BİLGESU ERENUS: Nerden nasıl bilemem ama, insanı, insan davranışlarını gözleme alışkanlığımı epey küçük yaştan edinmişim ben. Kaç kez yakınlarımın, onları sessiz sakin seyrederken tedirgin edindiklarını bilirim. «Senin işin gücün yok mu, sen işine gitsene» derlerdi ikide bir. Oysa çok yıllar sonra tiyatro sanatını uğraş edindiğime bakılırsa, ben pekala da İşimde gücümde sayılırmışım daha o zamandan.

Gerçekten de çok erken ve kısa bir dönem şiir ve öykü denemelerim sayılmazsa, yazma İşine tiyatro ile başladım denebilir. İnsan insan davranışlarını, insanlar arası İlişkileri, gene insana anlatirken dolayısıyla tiyatro, insanla yapıyordu bu İşi. Bunu kavradığımda tiyatroya sevgim coşkum arttı. Sürekli oyun denemelerine giriştim.

Sovyetler Birliği'nde 130 kadın sinema yönetmeni var

Larisa Şepitko, bir filminin yönetimi sırasında.

Sovyetler Birliği'nde çeşitli dallarda çalışan 130 sinema yönetmeni kadın bulunuyor. Hemen hepsi uzun metraJlı film çalışmalarında bulunan kadın yönetmenler pek çok konulu, belgesel, bilimsel-popüler film yaparak Sovyet sinemasına katkıda bulunuyorlar. Sovyetler Birliği'ndeki çeşitli cumhuriyetlerde sanatsal çalışmalarını yürütten kadın yönetmenler erkek meslektaşlarıyla aynı başarılı düzeyde ve aynı haklara sahip olarak çalışıyorlar.

Bu yönetmenler arasında en ünülülerinden biri de Larisa Şepitko. Filmleri pek çok ülkede gösterilen Şepitko, iç uluslararası ödül kazanmış durumda. Bu ödüller arasında OFIC ve FIP RESCI ödülleri bulunuyor. 10. Moskova Festivali'nde en İyi yönetmen ödülünü bir kadın yönetmen, Dinara Asanova aldı. Asanova'nın «Özel Anahtar» adlı filmi aynı zamanda Lenin Komsomol ödülünü de kazandı.

Sovyet sinema tarihi incelendiğinde kadın yönetmenlerin batısı sayılır bir yeri olduğu görülür. Devrimden önce sinema oyuncusu olan Olga Preobrazhenskaya da sonraları ilk kadın yönetmenlerden biri olacaktı. 1934 Venedik Film Festivali'nde Vera Stroyeva'nın İsmi İlk kez duyuluyordu. Sanatçı festival yardımcı yönetmen ödüllünü kazanmıştı. Bir başka kadın yönetmen Nadezda Kosheverova Sanat yaşamı boyunca İrik komedi tarzında, yani da halk hikayelerinden esinlenen filmler yaptı. Julia Solntseva, da Sovyet sinema tarihinde önemli bir yere sahiptir. Alda Manasarova, İrina Tarkovskaya, Svetlana Druz Hinina, Bondarçuk, Natalya Torşçen-Tamara Lisitsan, Natalya ko, Leida Lalus, Ada Neretnijetse, Margarita Kasimova öteki kadın yönetmenler arasında sayılabilir.

Dostlar Tiyatrosu Ankara ve İzmir'de...

Bu yıl salonsuzluk nedeniyle gösterilerini iki ayrı sahnede sürdüren Dostlar Tiyatrosu 4 Mayıs'tan itibaren Ankara ve İzmir'de perdelerini açtı. Dostlar Tiyatrosu 4 Mayıs - 4 Haziran arasında Bilgesu Erenus'un «İkili Oyun»u ile Ankara'da olacak.

Dostlar Tiyatrosu'nun Ankara gösterileri arasında Zeliha Berksoy'un sunduğu «Taranta Babu'ya Mektuplar»ı ve «La Jokond ile Siya-u da yer alıyor.

Dostlar Tiyatrosu'nun diğer oyunu «Devrik Süleyman» ise, 4-21 Mayıs tarihleri arasında İzmir'de Konak Sineması'nda sergilenecek.

TÜRKİYE'DE İLK «1 MAYIS» ŞİİRİNİ YAZAN YAŞAR NEZİHE

BİR MAYIS

Ey İşçiler! Bir Mayıs sizin serbest gününüz,
Yürüyünüz İleri aydınlıktır önünüz.
Ateşyeler kapandı, dünya sanki uykuda,
Şimdi İstİsmarcılar hep telâşta, korkuda.
Bugün kızıl bayrağın kızıl nurlar saçarken
Yarın için kurtuluş yollarını acarken.
Mesru olan hakkını İstemekten usanma,
«Sabret biraz» derlerse bu sözlere İnanma.
Burjuvazi yalanla dolabını döndürür.
Kalbindeki emelin nurlarını söndürür.
Sen bir mağdur İşçisin, senelerce ezildin.
«Bir Mayıs»ta hür oldun, bunu bir bayram bildin.
Evet hürsün, yarın da hür olmaksa emelin
Esaret bağlarını kırsın kuvvetli elin.
Bir günlük hürriyetin sana bayram oluyor,
Dudakların gülüyor, kalbin sevinç doluyor.
Fakat... İdrak etmedin sen hakiki bayramı,
Yine yarın hırpalar malşetin alâmı.
En büyük bayram sana hakkını aldığın gün,
İstismardan kurtuluş ne tatlıdır bir düşün.
Böyle dolın birleşip kuvvetini göster seni
İttihattan ayrılma, galip olmak İstersen.
Patronların elinde sen oyuncak değilsin,
Biraz kaldır başını, sana başlar eğilsin.

Yaşar NEZİHE (1924)

BİR MAYIS İÇİN

Ey İşçi..
Bugün hür yaşamak hakkı senindır
Patronlar o hakkı senin almışlar elinden
Sa'yınla edersin de «tufeylİslerl zengin,
Kalbinde nicin yok ona karşı yine bir kin?
Rahat yaşıyor, İşçi onun emrine münkâd;
Lâkin senl fakr etmede günden güne berbâd.
Zenginlere pay verme, yazıktır emeğinden,
Azm et de esaret bağı kopsun bileğinden.
Sen boynunu kaldır kl onun boynu bükülsün,
Bir parça da evlâtlarının cehresi gülsün.

Ey İşçi..
Mayıs birde; bu birleşme gününde
Birşiple bugün kalmadı bir manâ önünde...
Baştan başa İşte koca dünya hareketsiz;
Yıllarca bu birlikte devam eyleyiniz sız.
Patron da fakir İşçilerin kadrini bilsin
Ta'zim ile, hürmetle sana başlar eğilsin.
Dün sen çalışırken bu cihan böyle değildi.
Bak fabrikalar uykuya dalmış gibi şimdi.
Herkes yaya kaldı, ne tren var, ne tramvay.
Sen bunları hep kendin İçin sön-ü şeref sey...
Bir gün birakınca İşi halk şaşkına döndü.
Ses kalmadı; her velvele bir mum gibi söndü.

Sâyende saadetlere mazhar beşeriyet
Sen olmasan etmezdi tedli medeniyet.
Boynundan esaret bağını parçala, kes, ati
Kuvvetledir hak. Hakkını haksızlara anlat.

Yaşar NEZİHE (1923)

doğruca asım bezirci

İLK 1 MAYIS ŞİİRİ VE BİR İŞÇİ ŞAİR

Edebiyatın oluşumu bireysel olduğu kadar toplumsaldır da. O, hem toplumun meyvesi, hem de aynasıdır. Üstelik, edilgin değil, etkin bir aynadır. Toplumdan etkilendiği gibi, sırasında, onu etkiler de. İnsanların gönül ve kafa eğitiminde edebiyatın da payı vardır.

Elbette, bu payın bilinçle gerçekleştirilmesi yeğ tutulur. Bundan ötürü, devrimci edebiyat öncelikle bilince yaslanır. Daha doğrusu, yaslanmak zorundadır.

★

1 Mayıs bu bilinci en çok yansıtan olgulardan biridir. Bilindiği gibi, 1 Mayıs 1886'da Amerikan İşçi sınıfının bilinçli kesimi sekiz saatlik çalışma günü İçin genel greve gitti. Grev kanla bastırıldı. Onlarca emekçi kurşunlandı. Albert Persons, August Spİs, Adolph Fischer, George Engel gibi İşçi önderleri asılarak öldürüldüler. Olay, bütün dünyada, özellikle de Avrupa'da öfke ve tiksintiyle karşılandı. İşçiler Amerikalı kardeşlerini canla başla desteklediler. Giderek, 1 Mayıs tüm ülkelerin emekçileri İçin kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı birlik, dayanışma ve savaşım gününe dönüştü.

★

Bu tarihsel, geleneksel gün, Türkiye'de İlk kez 1921'de İşgal altındaki İstanbul'da kutlandı. İşçiler Saraçhanebaşı'ndan Hürriyeti Ebediye Tepesi'ne kadar yürüdüler. Türlü baskı ve tutuklamalara karşın, 1 Mayıs'ın kutlanması, 1925'e değin her yıl tekrarlandı.

Yukarda, edebiyatın toplumun aynası olduğunu söylemiştim. Nitekim, 1 Mayıs'ın da edebiyata yansıması gecikmedi. 1923 Haziran'ında Aydınlık Dergisi'nde «Bir Mayıs İçin» şiiri yayımlandı. Bu şiiri bir yıl sonra yine Aydınlık'ta çıkan «1 Mayıs» İzledi.

Şİİrlerin her İkisini de bir kadın İşçi yazmıştı: Yaşar Nezihe (*)

★

Yaşar Nezihe 13 Ocak 1882'de İstanbul'da harap bir evde doğmuş. (Babası kantarcılık yapan yoksul bir adammış.) Altı yaşında annesini kaybetmiş. Teyzesinin yanına sığınmış. Kendi çabasıyla okuyup yazma öğrenmiş. 1898'de babası İşten çıkarılınca, çok sıkıntı çekmişler. 1900'lerde 'Terakki ve Malûmat Gazetelerinde İlk şiirleri basılmış. Üç kez evlenip boşanmış, bir türlü mutlu olamamış. 1912'de babası da ölmüş. Esirgeme Derneği'nde, Şark Eşya Pazarı'nda İşçi olarak çalışmış. Sabah, Kadın ve Nezikter Gazetelerine şiirler göndermiş. Birinci Dünya Savaşı yıllarında çocuğuyla güç günler geçirmiş. 1915'te Bir Deste Menekşe adlı kitabı yayınlanmış. Bir ara Amele Cemiyeti'ne girmiş, Aydınlık'ta yazmağa başlamış. (Nâzım Hikmet kendisine çok yakınlık ve saygı gösterir, her rastlağında «abla» diyerek elini öperm.) Tranay İşçilerinin grevini desteklemiş. Hatta grev yerinde söyler bile şiirmiş. Tutuklanmış, şİİrlerine el konulmuş, tartaklanmış. Müdafaa-yı Hukuk-ı Nisvan Cemiyet'ine Kadın Haklarını Savunma Derneği) dy'ğ olmuş. Kadınlar Dünyası Dergisi'ne şİİrler yollamış. Yıllarca Hilâl-i Ahmer'de (Kızılay) dikiş dikmiş. Daha sonra oğlu Vedat Bükülmez'in yanında kalmış. Bu İşçi şairimiz yaşlılıkta çok yaşamadı. Üstelik, gözleri de kapanmış. Ölümü İster duruma düşmüş. 1972'de bozasın yaşında dünyadan göçmüş...

★

Yaşar Nezihe'nin 1924'te İkinci eseri çıkıyor: Feryatlarım. Birincisinde olduğu gibi bunda da çoğunlukla kİşİsel yaşantılar, özlemler, üzüntüler, yoksunluklar, hayal kırıklıkları İle aşk ve çocuk sevgisi dİle getirilmİştİr.

Toplumsal konulu şİİrleri İse dergİlerde, gazetelerde kalmıştır. Bunlar arasında «Rah-ı Maişet» (Nevsal-I Millî, 1914), «Ekmek Ve Kömür İhtiyacı» (Nazikter, 1919), «Kızıl Güller» (Aydınlık, 1923), «Gazete Satışlarına» (Haber, 1923) başlıklı şİİrler İlgİye değer ürünlerdendİr...

Yaşar Nezihe, yalnızca 1 Mayıs değİl, grev konusunda da İlk şİİrlerİ yazan şairimİzdİr. Hem de kadın ve İşçİ bir şair...

(*) Bu şİİrlerden Ötürü Yaşar Nezihe hİçbİr kovuşturmaya uğramadı. Fakat onları 45 yıl sonra «Türkİye'de Sosyalİzm» kİtabına aktaran A.Cerrahoğlu 1965'de mahkemeye verİldİ Ve beraat ettİ.

Halkı eğitmekle görevli kurumlar ve 8. İLTÖ Şenliği üstüne

TİYATRO GÜNLÜĞÜ

S. Günay Akarsu

Kadıköy Halk Eğitim Merkezi, örnek bir davranışla yıllardan beri İstanbul İleleri arasında bir tiyatro şenliği düzenliyor. Merkezin öteki sanat dallarında yürüttüğü çalışmalar bir yana, yalnız bu şenlik bile üzerinde durmayı gerektirecek denli önemli. Hemen hemen bütün yurda yayılmış örgüt halk eğitim merkezleri. Ama başka İllerden ne bir ses duyuyoruz, ne bir soluk. Halk eğitim müdürleri büyük bir çoğunlukla memur masalarına gömülüp, çevrenin sanat potansiyelini nasıl söndürürüm diye düşünmekle uğraşıyor, nerdeyse. Bütünüyle boş durmuş olmamak İçin de dikiş-nakış, yemek pişirme kurslarıyla halkı eğitme görünümüne girdikleriniz sanıyorlar.

Eski yönetim zamanında bu tutumları, o yöneticilerin yerlerinde kalmalarının garantisiydi belki. Salonlarını da nişanlara, düğünlere kiraya verdiler mi, görevlerini her yönden tamamlamış sayıyorlardı kendilerini. Ya da zamanın İktİdarı hangİ bir yaramazlığa İzin vermedİkleri İçİn bu yönetİclerİn sırtını sıvazlıyordu.

Şİmdİ kendİ ölçüleri İçİnde kültür ve sanat alanında bir şeyler yapmak İsteyen bir yönetİmİn, elİnİ altında bekleyen bu örgütü değerlendİrmesİ umulur. İsterİrse, halk eğİtİm merkezlerİ, bütün yurt çapında bir zamanların Halkevlerİ gİbİ etkİn, yararlı bİrer sanat ve kültür kuruluşu olüverİr. Tasarlanan bölge tİyatroları İçİn benzersİz bİr kaynak ve araştırma İşlevİ yüklenebİlİr. İstenİrse elbette...

Bunun gİbİ adı eğİtİm, kültür vb. olan daha nİce kurumumuz var kİ bİr İş yapmamak ve yaptırmamakta görevlİ yönetİclerİn elİnde bİle İsteyerek söndürüldüğü şımdıye değİn. İl halk kütüphanelerİ, Genclİk ve Spor Bakanlığı'na bağlı kültür merkezlerİ İlk sıyabİleceklerİmİzden.

Ben kendİ hesabıma bu sonuncunun varlığını çok yenİ öğrendİm. O da bİr rastlantı sonucu. Örneğİn İstanbul'da Bayrampaşa gİbİ İşçİlerİn, emekçİlerİn yoğun bulunduğu bİr bölgede Genclİk ve Spor Bakanlığı'nın bağlı, kadrolu yönetİclerİ ve ödenegİ olan bİr Genclİk Kültür Merkezİ varmış. 12-24 yaş arası okul İçİ ve okul dışı genclİğİn «boş zamanlarını» sosyal, kültürel ve sosyo-ekonomİk faalİyetlerİle değerlendİrmekle görevlİymİş bu merkez.

Daha araştırılsa ne kuruluşlar bulunur kİmbİlİr? Ama dedİğİm gİbİ, eskİ yönetİm, bütün bu kuruluşları çevrelerİnİn kültür ve sanat etkİnlİğİnİ pasİfİze etmekte görevlendİrmİş, bunda da merkezler açısından başarılı olmuştu. İşte Kadıköy Halk Eğİtİm Merkezİ'nİn, şımdİ emeklİ olan eskİ Müdürü Orhan Okay bu karanlık tablo İçİnde İstanbul gİbİ kültür ve sanat bakımından yönlü olan bİr kentİmİzde önemlİ bİr kültür ve sanat merkezİ oluşturmayı bİlmİştİ. Gerçekten azımsanmıyacak bİr başarı. Bütün baskılara karşın İLTÖ Şenlİğİ 6 yıl aralıksız sürdürüldü. Lİselİ gencler, hem sanat alanında hem de genel anlamıyla toplumsal sorunlar alanında ne denlİ bİlgİlİ, ne denlİ yaratıcı, ne denlİ çözümleyİcİ olduklarını gösterdİler. Bu parlak çıkışlar, zamanın yönetİmİ uyandırmakta geckmedİ elbet. Lİselerİn oynayacakları oyunlara sansür konuverdİ hemen. O zaman gencler sansürü, baskıyı aşmanın yollarını aradılar ve buldular da. Bu engellemenİn etkİn olmadığını gören yönetİclerİ geçen yıl, seçİm öncesİ ortamının karışık olduğunu bahane ederek 7. şenlİğİn yapılmasını tümden önledİler. Bu yıl, o bakımdan şenlİğİn tekrar başlatılması önemlİdİr. Başlatıldı da...

Bu şenlİğİn genel değerlendİrİlmesİ ayrı bİr konu, ama kİmİ temel verİlerİn altını çİzmek gerekİyor. Bunlardan bİrİ, başka bİr yazımda da belİrttİğİm gİbİ, bu yıldız oyunu, özellİkle katılan genclerİn bİr yarışma değİl bİr şenlİk olarak almaları gerekİ. Yarışmanın, burjuva dünya görüşüne yaslanan bİreycİ yanı, kendİnİ tatmİn etme yanı oğır basar. Oysa şenlİğİ elbİrlİkİ İle çalışma İçİnde, okullar aralır açılmaz İlselerİn kendİ aralarında zaman zaman toplanarak bütünleştİrdİklerİ bİr çabaya dönüştürmek olanağı vardır. Yardımlaşma, eksİk tamamlama, tartışma gİbİ etkİnlİklerİn tek başına bİr İlse değİl, bütünüyle şenlİk daha yukarı düzeye ulaştırılır. Bu konuda Kadıköy Halk Eğİtİm Merkezİ'nİn de önümüzdekİ yıl daha toparlayıcı davranması gerekİr. Ama esİ sorumluluk yönetİclerİ değİl, şenlİği oluşturan İlselerİn bİlİnclne düşer.

bir ekmek bir Politika (İkisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

ÇARŞAMBA 10 MAYIS 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi İaşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1768.

Üç ülkeyi kapsayan gezisine bugün başlayan Ecevit, F. Almanya'dan kredi ve silah istiyecek

Doğuda çıkacak olaylar için önlemler alınacak

ANKARA (İSTA) Başbakan Bülent Ecevit Millîyetçi Hareket Partisi'nin Erzurum'da yapacağı miting öncesi ortaya çıkan İşkırtmalara halkın sağduyusu sayesinde kapılmayacağını belirterek İşkırtmalara karşı önlemlerin alınacağını söylemİştİr. Bu sırada sendİkaların toplusözleşmelerde takındıkları tavrı eleştİren Başbakan Ecevit, gerek özel kesİmde gerekİ kamu kesİmİnde yapılacak toplusözleşme görüşmelerİnde sendİkalardan anlayış bekledİğİnİ İfade etmİştİr. Ecevit, ulusal savunma kavramı İçİn yapılan çalışmalara da değİnerek, bu konuyla İlgİlİ olarak Genelkurmay yetkİlİlerİnİn bükülmezlİğİ İle İlgİlİ bİlgİler verdİğİnİ söylemİştİr. Konuşmasında çeşİtlİ İç ve dış sorunlara değİnen Ecevit, ABD'nİn Türkİye'ye karşı uyguladığı ambargonun sonuçlarını beklemeyecektİrİlİ. Federal Almanya'ya yapacağı ziyaret İle İlgİlİ bİlgİler de verdİ.

Konuşmasında Bulgaristan gezİsİnİn çok olumlu geçtİğİnİ ve önemlİ sonuçlar doğurduğunu İfade eden Ecevit, Bulgaristan'la Türkİye arasında askerî araç ve gereçlerİn Türkİye'ye yapılması konusunda önerİler göttİrecekterİnİ bİldİrmİştİr.

Konuşmasında Bulgaristan gezİsİnİn çok olumlu geçtİğİnİ ve önemlİ sonuçlar doğurduğunu İfade eden Ecevit, Bulgaristan'la Türkİye arasında ortak projeler sonucunda bİlgİ vermİş ve görüşmelerİn en önemlİ konusunun ulaştırma olduğunu İfade etmİştİr. Başbakan, Bulgaristan'la varılan anlaşmaları şöyle sıralamıştır:

Türkİye sınırları İçİnde muhtemelen Tekİrdağ'da bİr İlman yapılması, Tunca Nehrİ üzerİnde barajı yapılması, elektrİk enerjİsİ konusunda Bulgaristan'ın yaptığı çalışmalardan Türkİye'nİn de yararlanması ve bazı sanayİ dallarında ortak üretİm yapmak üzere İşbİrlİğİ yapılması.»

Bulgaristan'la vİze konusunda İlk adım olarak Batı Avrupa'dan Türkİye'ye gelİşlerİ İçİnİn sınırda bekletİlmeden vİze alabİlmelerİ

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

★ Toplusözleşme düzeninin çığından çıkacak düzeye geldiğini belirten Başbakan, aşırı olarak nitelediği ücret zammı İsteklerinin ancak köy'üden, yatırımlardan kısılarak ve devlet batırılarak karşılanabileceğini İddia etti.

★ Scotland Yard uzmanlarının kendisine anarşik olaylarda kullanılan bombaların Türkİye'de yapıldığını bİldİrdİklerİnİ kaydeden Başbakan, ekonomİk durumu değerlendİrdİ ve: «Kemerlerİ sıkacağız. Kemerlerİ hepbİrlİkte sıkacağız. Bu darboğazı böyle aşacağız.»

Moro'nun cesedi 55 gün sonra Roma'da bulundu

★ Moro'nun cesedi Hıristiyan Demokrat Parti Binası önüne bırakıldı.

ROMA (THA-UPI) İtalyan Hıristiyan Demokrat Partisi Başkanı ve eski Başbakanlardan Aldo Moro'nun cesedi, Kızıl Tuğralar Tedhiş Örgütü'nce kaçırıldıktan sonra 55 gün sonra Hıristiyan Demokrat Parti Merkez Binasından bir blok ötede bir otomobilin İçİnde bulunmuştur.

Via Caetano Sokağında kırmızı bir Renault R-4 tİpİ arabanın İçİnde bulunan cesedİn önce yoldan geçenler tarafından görülmesİ polİse haber verİldİğİ bİldİrİlmİştİr. Polİsİn açıklamasına göre ceset kat kat battaşınylere sarınmış olarak bulunmuştur.

İstanbul Barosu İhtisas Mahkemesi kurulmasına karşı çıktı

★ İstanbul Barosu Yönetim Kurulunun gerekçeli kararını açıklayan Apaydın, İhtisas Mahkemelerinin siyasal mahkemeler olduğunu belirtti.

HABER MERKEZİ

İstanbul Barosu Yönetim Kurulu, İhtİsas Mahkemelerİnİn sİyasal nİtelİklİ mahkemeler olduğunu saptayarak bu mahkemelerİn kurulışına karşı çıkmıştır. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın tarafından açıklanan gerekçeli kararda, sİyasal davaları görmekle görev-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Erzurum'da faşistler 3'ü polis olmak üzere 15 kişiyi yaraladı

FAŞİSTLER, MALATYA VE ERZURUM'DA BAZI İŞYERLERİNİ TAHRİP ETTİ

★ İSTANBUL'DA FAŞİSTLER POLİSLERE ATEŞ AÇARAK PATLAYICI MADDE ATTILAR

★ ANKARA'DA BİR KİŞİ AÇILAN ATEŞ SONUCU AĞIR YARALANDI

★ SAPANCA CUMHURİYET SAVCISI'NIN EVİNE PATLAYICI MADDE ATILDI

HABER MERKEZİ

MHP mitİngİ öncesİ Doğu'da faşİst provokasyonlara hız verİlmİştİr. Erzurum Atatürk Üniversİtesİ'nde İlerİcİ-devrİmcİ öğrencİlere saldıran faşİstler jandarma ve jandarma komando bİrlİklerİnİn sİs bombası atması sonucu dağıtılabİlmİşler, bu arada 3'ü polİs olmak üzere 15 kİşİyİ yaralamışlardır. Malatya'nın Doğanşehİr İlçesİnde de faşİstler, önce İlçede olay çıkartmış, daha sonra da İlçede pek çok İşyerİnİ ve CHP İlçe Bİnasını tahrİp etmİşlerdİr.

ERZURUM

★ Atatürk Üniversİtesİ'nde dün sabah faşİstlerİn saldırısı sonucu 3'ü polİs olmak üzere 15 kİşİ yaralanmış ve 3 araç ta tahrİp edİlmİştİr.

Dün sabah saat 08.00 sırasında devrİmcİ öğrencİler rektörlük bİnası önünde toplanmışlardır. 200 kadar devrİmcİ öğrencİnİn rektörlük önünde toplandığını gören

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

l'Humanité

"TKP 50 yıllık gizlilikten çıkacak mı?,,

★ Fransız Komünist Partisinin resmî organı olan gazete, Türkiye Komünist Partisinin yasal duruma gelmesinin tüm halkta giderek büyüyen demokratik özlemlere cevap olacağını da belirtiyor

L'HUMANİTE'NİN YORUMU 4. SAYFADA

İYAK Sosyal Güvenlik MEYAK Maliye Bakanlığına bağlanıyor

HABER MERKEZİ

Başbakan Yardımcısı ve Bakanlıklararası Sosyal Güvenlik Koordinasyon Kurulu Başkanı Turhan Feyzioğlu, ANKA Ajansına verdiği demeçte, İşçi Yardımlaşma Kurumu'nun (İYAK) Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Memur Yardımlaşma Kurumu'nun (MEYAK) İse Maliye Bakanlığına bağlanmasının uygun görüldüğünü açıklamıştır. BAĞ-KUR yasası İle yurt dışındakİ İşçİ emekçİlerİnİn yasa tasarısın da yapılan değİşİklİklere de değİnen Feyzioğlu İYAK ve MEYAK'ın Sosyal Sİgortalar Kurumu ve Emekİ Sandığı İle İşbİrlİğİ İçİnde çalışacaklarını açıklamış ancak tüm sosyal güvenlİk kurumlarının bİrleştİrİlmesİnİn sağlayacağı yararları böylesİ bİr organİzasyonun yerİne getİrİlemeyecağİne değİnmemİştİr. Feyzİoğlu, sosyal güvenlİk kurumları arasında planlanan İşbİrlİğİnİn, her kurumun faz yıldan masrafa boğulmamasını ve verİmlİ bİr çalışmanın gerçekleştİrİlmesİnİ sağlayacağını öne sürmüştür.

BAĞ-KUR YASASI

Feyzİoğlu, demecİnde, BAĞ-KUR yasası üzerİndekİ çalışmaların Sosyal Güvenlİk Koordİnasyon Kurulunda tamamlandığını da belİrtmİş, yapılan değİşİklİklerİ BAĞ-KUR kapsamına bem dıda fazla yurttaşın alına bİlmesİnİn sağlandığını İfade etmİştİr.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

ÇUK

ZARAR

Sabancı, Transtürk, Sinangil, Demirer, Ercan Holdİngler bu yıl «zarar bİldİrİmİ» yaptılar. Nasreddİn Hoca'yı hatırladınız mı? Tıpkı onun gİbİ, Ne olurdu bİrce: da bİz «zarar» etsek...

A.E.

1978 yılı yatırım programı yayınlandı

ANKARA, (THA)

1978 yılı programının yatırım hedefleri, proje ve harcamalarına İlİşkİn, Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe gİrmİştİr. Kamu kesİmİndekİ bütün genel ve katma bütcelİ dİreler, sermayelİ İdareler İle İktİsadî ve devlet teşekküllerİne ait yatırım proje ve harcamalarını kapsayan bİr belge nİteelİgİndekİ prog

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Işıklar: "Çalışma Bakanı geri adım atmamalı,,

İSTANBUL, (İSTA)

Kısa adı DİSK olan Türkİye Devrİmcİ İşçİ Sendİkaları Konfederasyonu Genel Sekreterİ Fahrİ Işıklar, Çalışma Bakanı Bahİr Ersoy hakkında gensoru önergesİ verİlmesİ üzerİne basına yaptığı yazılı acıklamada, yasaların İşçİlerİn kendİ oyuy

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Hür Dağıtım İşçileri direnişe geçti

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Basın-İş Sendİkası'na üye Hür Dağıtım İşçİlerİ 40 arkadaşlarının İşten çıkarılması üzerİne dİrenİşe başlamışlardır.

Basın-İş Sendİkası'nda örgütlenmİş olan 1238 İmza toplamışlardır. Frankfurt Tertİp Komİtesİ tarafından bİldİrİlen haberde, Federal Almanya'da Türk İşçİlerİnİn yoğun olarak bulunduğu Frankfurt şehrİnde Frankfurt Türkİyelİ İşçİler Bİrlİğİ, Frankfurt Türk Halkevİ, Frankfurt Türkİye Gencİer Bİrlİğİ ve Halkcı Devrİmcİ Bİrlİğİ üyelerİnden olUşan 1 Mayıs Tertİp Komİtesİ, dünya İşçİlerİnİn bİrlİk, savaş ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ta faşİst MHP ve Ülkü Ocakları'nın kapatılması İçİn bİr İmza kampanyası açmış, kampanyaya yüzlerce Türk İşçİsİ, emekçİsİ, kadını ve gencİ İle dİğer ulusLardan emekçİler ve Federal Almanyalılar katılmış

(Devamı Sa. 7, Sü, 8'de)

F. Almanya'da MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması için 2 saatte 1238 imza toplandı

★ FRANKFURT'TAKİ 1 MAYIS YÜRÜYÜŞÜ SIRASINDA TAMAMLANAN KAMPANYAYA KATILAN İŞÇİLER, EMEKÇİLER, GENCİLER VE KADINLAR, FAŞİST YUVALAR DAĞITILINCAYA KADAR MÜCADELE EDECEKLERİNE VE HER TÜRLÜ DAYANIŞMAYA KATILACAKLARINA SÖZ VERDİLER.

FRANKFURT (İSTA)

Almanya'da çalışan Türkİyelİ İşçİler, MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması İçİn 1 Mayıs yürüyüşü sırasında açtıkları kampanyada, 2 saat İçİnde 1238 İmza toplamışlardır. Frankfurt Tertİp Komİtesİ tarafından bİldİrİlen haberde, Federal Almanya'da Türk İşçİlerİnİn yoğun olarak bulunduğu Frankfurt şehrİnde Frankfurt Türkİyelİ İşçİler Bİrlİğİ, Frankfurt Türk Halkevİ, Frankfurt Türkİye Gencİer Bİrlİğİ ve Halkcı Devrİmcİ Bİrlİğİ üyelerİnden olUşan 1 Mayıs Tertİp Komİtesİ, dünya İşçİlerİnİn bİrlİk, savaş ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ta faşİst MHP ve Ülkü Ocakları'nın kapatılması İçİn bİr İmza kampanyası açmış, kampanyaya yüzlerce Türk İşçİsİ, emekçİsİ, kadını ve gencİ İle dİğer ulusLardan emekçİler ve Federal Almanyalılar katılmış

(Devamı Sa. 7, Sü, 8'de)

YAKINDA *Politika*'da

haftalık
sadun aren

Emperyalist saldırıyı göğüslenmeye hazırlanmalı

Çağımızda emperyalizm, karşımıza, çokuluslu tekeller, uluslararası mali kuruluşlar ve kapitalist ülkeler arasında kurulmuş olan çeşitli ekonomik ve askeri örgütler biçiminde çıkar. Emperyalizmin politik yöneticileri kapitalist devletlerdir. Amerika Birleşik Devletleri de bunların önderi durumundadır. Emperyalizm nüfuzu altındaki ülkelerin kendi (emperyalist) çıkarlarına uygun biçimde yönetilmelerini ister. Bunun için de bu ülkeler hem askeri hem de ekonomik bakımlardan kendisine bağımlı ve kuyruğu altında tutmaya özel bir özen gösterir.

Diğer taraftan biliyoruz ki, Türkiye hem askeri hem ekonomik bakımdan emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Ancak ne var ki, Ecevit Hükümeti bu bağımlılığı azaltıcı bazı girişimlerde bulunmaktadır. NATO'yu fiilen ikinci plana iten **«Tam Ulusal Savunma Kavramı»** böyle bir girişimdir. Ayrıca üçüncü dünya ülkeleri ve sosyalist ülkelerle olan ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi çabalarını da buna eklemek gerekir.

Emperyalizmin ve onun adına lider durumunda olan ABD'nin, hükümetin bağımsızlık yönündeki bu girişimlerini hiç hoş karşılayamayacağı açıktır. Nitekim ABD'nin Ecevit Hükümeti'ni sözkonusu girişimlerden vaydırmanın ve bu olmazsa düşürmeyi planladığı anlaşılmaktadır. Bir kere Amerikan silah ambargosu kalkmamıştır. Bu ambargonun ABD'nin Türkiye'nin politikasını tasvip etmediğini göstermek bakımından bir anlamı ve önemi vardır. Yoksa silah tedarki bakımından Türkiye için pek bir pratik önemi yoktur.

Ülkemiz bakımından silah ambargosundan daha önemli olan kredi ambargosudur. Gerçekten bilindiği gibi memleketimizin bu yıl iki milyon dolar civarında bir krediye gereksinimi vardır. Oysa IMF'nin de bekleneni işaşırı yokmasına rağmen henüz ortada birşey yoktur. Öyle anlaşılıyor ki esil yeşil ışığı ABD Hükümeti yakacaktır. IMF, ileri sürmüş olduğu koşullar kabul edilmiş olduğu için ve sağduyu kuralları gereği, zaten üye olarak hakkımız olan krediyi vermek zorunda kalmıştır. Bu nedenle de kredi vermesi bir yeşil ışık niteliği taşımamaktadır. Yani diğer mali kuruluşlar ya da devletler, **«IMF verdi o halde bizde verebiliriz»** dememişlerdir. Maliye Bakanı'nın kapıdışarı edilmesi mali memurlarının da sadece vadesi gelmiş borçlarınızı ertelettikten öteye geçmediği de bilinen bir gerçektir.

Son günlerde sağcı muhalefete mensup bazı çevrelerin bugünkü hükümeti düşürüp, yerine milli bir koalisyon hükümetinin kurulması yönündeki önerilerini emperyalizmin bu baskılarından soyutlayarak düşünemeyiz.

Kuşkusuz emperyalizmin baskı araçları bir hayli arınmış ve eski etkinliklerini yitirmişlerdir. Ama hiç etkisiz de değildirler. Özellikle bilinçli kitle desteğinden yoksun zayıf yapılı hükümetler üzerinde hâlâ etkili olabilirler. Kredi ambargosu -ki tahminimize göre tam değil, fakat kısmen uygulanacaktır- memlekette ciddi ekonomik sıkıntılar yaratabilir. Mali kıtlıkları, karaborsa, işsizlik ve emekçi halkın geçim sıkıntısı artabilir. Sağcı, gerici güçlerin bu sıkıntıları hükümeti düşürmek için sonuna kadar istismar edeceklerinden şüphe etmemeyi gerekir.

Bu nedenle önümüzdeki dönemde ülkemizdeki tüm antiemperyalist güç ve kuruluşlara önemli görevler düşmektedir. Hükümete de eğer tutumunda kararlı ise gerçekleri şimdiden halka açıklayarak, onları bu gerici, sağcı emperyalist saldırıya karşı uyarması gerekir.

ÇAĞIN YÜZKARASI: ABD ve NÖTRON BOMBASI

Turhan OKTAY

İSTER DOĞRUDAN DOĞRUYA, İSTER DOLAYLI YOLDAN OLSUN, EMPERYALİST ÜLKELERİN BARIŞ YERİNE SAVAŞI YEĞLEDİĞİNİ, ÖZÜNDE, İNSAN HAKLARINI HİÇE SAYIŞI TAŞIDIĞINI, KİTLESEL YOKETME POLİTİKASI GÜTTÜĞÜNÜ KİMSE YADSIYAMAZ

DÜN HİROŞİMA GÖKLERİNİ KARARTIP NİÇE SAKAT KUŞAKLARI, EN KÜÇÜK BİR VİCDAN EZİKLİĞİ DUYMADAN ARDINDA BIRAKIP, ÇAĞIMIZIN KÖŞEBAŞLARINDA NARA ATAN ABD'YI VE BENZERLERİNİ, DÜNYANIN TÜM BARIŞÇI, DEMOKRATİK GÜÇLERİ SUSTURACAKLARDIR

İster doğrudan doğruya, ister dolaylı yoldan olsun, emperyalist ülkelerin barış yerine savaşı yeğlediğini; özünde, insan haklarını hiçe sayışı taşıdığını, kitlesel yoketme politikası güttüğünü kimse yadsıyamaz. Yeterki tarihi ve yaşadığımız günleri bi güzel irdeleyelim.

GÜNDEMDE, NÖTRON VAR...

Şimdilerde gündemde yine ABD ve onun yeni bombası NÖTRON var.

Dünyadaki tüm demokratik ve sosyalist ülkeler silahsızlanma ve barışı vazgeçilmez bir ilke olarak benimserken —ki ABD de (sözde) bunu savunurken— Nötron Bombası neyin nesi? «Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu» sayın Amerika? Yedi kıtanın kabadayısı olmak için mi bütün bunlar? Çağımız ince kardeşlik çağı, kabadayılık değil.

Bilindiği gibi, Nötron Bombası ABD'nin yapıp geliştirdiği bir silah. Radyasyon etkisi çok fazla, patlama ısısı düşük ve çok dalgası pek az olan bu silah yalnız canlıları yoketmekte ölüp nesnelere hiç bir zarar vermemektedir. Yani bu bombanın patladığı yerde evler kalacak ama ölecektir; çiçekler kuruyacak, sapları kalacaktır; otobüs kalacak, yolcu yok olacaktır. Kısacası, balıksız denizler; kuşsuz ve meyvesiz kuru ağaçlar; okuyucusu kitaplar; işçisiz fabrikalar; köylüsüz tarımsal yapılar; öğretmensiz, öğrencisiz okullar kalacaktır geride.

Herşey kendini bütünleyenler gözelken, çirkinlikleri hazırlama çabası, insanları ve de tüm canlıları hiçe sayış neden?

Tüm dünya insanlarına ya pılan bu tarihsel hakareti Dünya Barış Konseyi, Dünya Sendikalar Federasyonu, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu, dinsel örgütler, birçok politikacılar ve kültür emekçileri geniş ölçüde protesto ettiler. Aynı kuruluşlar, bu silah için iş olarak karatlarşıran Federal Alman Cumhuriyeti (FAC) tep ralarına, bu kitlesel kınının

Telra'da çalışan işçilerin işten çıkarılması üzerine

Maden-İş üyesi 2800 işçi yemek boykotu yaptı

★ HİKMET ASLAN İŞTEN ÇIKARMALARI PROTESTO EDEREK İŞTEN ÇIKARMALARA KARŞI SAVAŞIMIN SÜRECEĞİNİ AÇIKLADI...

İSTANBUL, (İSTA)

Maden - İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Profilo Holding'e bağlı National Televizyon'ları üreten TELRA Fabrikasından 40 işçinin işlerine somut gerekçe gösterilmeksizin son verilmesi üzerine, Profilo Holding işyerlerinde çalışan 2800 işçi yemek boykotu yapmışlardır.

Arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto eden Profilo işçileri, işten çıkarmaları kınadıklarını ve bununla işçilerin yıldırılamayacağını belirtmişlerdir. TELRA'da işçi çıkarılmasa üzerine İSTA muhabirine açıklama da bulunan Maden - İş Sendikası 6. Bölge Temsilcisi Hikmet Aslan kıyımların sınıf sendikacılığını, örgüt iç düzeline yönelttiğini belirterek bu oyunların geçit bulamayacağını açıklamış ve şunları söylemiştir:

«Profilo İşyereni yine acımasızca işçi kıyımına başlamış ve devam etmektedir. Amacı bilincli işçileri işsizliğin perçesine iterek kendince cezalandırmak ve böylece sınıf sendikacılığına darbe vurmaktır. Bu girişimini gizlemek için işçilerin kendi arzusu ile çıktığını söyleyen Profilo İşyereni işçiler tarafından yemek boykotu yapılarak protesto edilmiştir. Profilo İşyeri unutmasın ki Profilo İşçileri birlik içindedir ve dayanışma içindedir. Bu böyledyi ve böyle sürecektir...»

Tekel işçilerinin sorunları gözardı ediliyor

★ ONBİNLERCE İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI TEKEL İŞYERLERİNDE YIĞINLA SORUN OLMASINA RAĞMEN 9 OTURUMDA 109 SÖZLEŞME MADDESİ GEÇİRİLDİ...

İSTANBUL, (İSTA)

Tekel'de çalışan onbinlerce İşçinin sorunu Türk - İş Üyesi Tek Gıda - İş Sendikası ile Tekel Genel Müdürlüğü arasında yürütülen son dönem toplusözleşme döneminde de önemli hiçbir çözüme ulaşılmamıştır. Toplusözleşmenin «hızla» geçirildiği Tekel sözleşmesinin parasal ve sosyal yardımlar konusu önemsiz toplusözleşme hükümleri olarak ele alınmakta, hemen hemen hiçbir konu üzerinde yetenli durmamaktadır.

Bilindiği gibi Tekel işyerlerinde geçici ve sürekli olarak çalışan onbinlerce işçi bulunmaktadır. Öğrenildiğine göre, Tekel işçilerinin önemli toplusözleşme hükmü durumunda olan kıdem, çalışma koşulları, iş güvenliği ve işçi sağlığı ve diğer kalite hükümlerde hemen hiçbir anlaşmazlık olmadan geçirildiği 9.Oturumda 109 madde bu koşullarla geçirilmiş 3 Mayıs'da başlayan 10. oturumda kalan diğer 34 madde için görüşülmesine başlanmıştır. Görüşülen bu maddeler geçici kazanımları içermekte olup hepsi de parasal konularla doymaktadır.

Gima ve Vakko işçileri de artık BANK-SEN saflarında

★ GİMA'NIN ANKARA, ZONGULDAK, ESKİŞEHİR, KONYA, ADANA VE İSTANBUL İŞYERLERİNDE BANK-SEN ÖRGÜTLENMESİNİ TAMAMLADI VE TOPLUSÖZLEŞME YETKİSİ İÇİN BAŞVURDU...

★ VAKKO ANKARA MAĞAZASINDA ÇALIŞAN BÜTÜN İŞÇİLER BANK-SEN'DE ÖRGÜTLENDİLER.

★ YÜCEL ÇUBUKÇU, GİMA İŞÇİLERİNİN SINIF SENDİKACILIĞI SAFLARINDA BÜTÜNLEŞTİĞİNİ BAĞITLANACAK SÖZLEŞMEYLE SINIFSAL İLKELERİN YAŞAMA GEÇİRİLMİŞ OLACAĞINI AÇIKLADI...

İSTANBUL, (İSTA)

Uzun bir süredir örgütlenme çalışması sürdürülen GİMA'nın bütün mağazalarında artık toplusözleşme yetkisi bekleyen DİSK'e bağlı Bank - Sen, sınıf sendikacılığı ilkelerinin toplusözleşmelerle bir kez daha yaşama geçirileceğini açıklamıştır.

GİMA Mağazalarında örgütlenme çalışmasının gerçekleştirilmesi ve toplusözleşme yetkisinin istenmesi üzerine İSTA muhabirine açıklamada bulunan Bank - Sen Genel Sekreteri ve Toplusözleşme Dairesi Başkanı Yücel Çubukçu uzlaşmacı Türk - İş üyesi Tez Büro - İş Sendikası'nın ve İşyerinin bütün engellemelerine rağmen Ankara başta olmak üzere Zonguldak, İstanbul, Eskişehir, Konya ve Adana mağazalarında mutlak çoğunluğun Bank - Sen'de bütünleştiğini belirtmiş ve şunları söylemiştir:

«Uzun bir dönemdir Tez Büro - İş Sendikası'nın yetkili olduğu bu İşyerinde genel kurul kararıyla Bank - Sen'e katılan Teknik - İş Sendikası örgütlenmeye başlamıştı. Katılmanın gerçekleşmesinden sonra ticaret, büro ve eğitim işçilerinin örgütlenmesini geniş bir düzeyde sürdüren sendikamız bu işyerindeki örgüt lenmesini Bank - Sen 4. Bölge Temsilciliği ile Ticaret Bü ve Merkez Temsilciliği birlikte yürütmüşlerdir. Örgütlenmenin 6 kenttede başarıyla tamamlanması sonucu bu ay başında sözleşmenin feshi beklenmiş ve toplusözleşme yetkisi isteminde bulunulmuştur. Bu aşamada artık toplusözleşme yetkisinin kesinleşmesini beklemekteyiz.»

Bank - Sen Genel Sekreteri Yücel Çubukçu ticaret ve büro işçilerinin örgütlenmesinin sınıf sendikacılığı temelinden gerçekleştirilmesi açısından GİMA örgütlenmesinin ayrıdedici bir özellik ta şıdığını da belirtmiş, "Tez Büro - İş Sendikası'nın GİMA'dan çıkarılmasının önem kazandığını belirtmiştir.

ANKARADAKİ TÜM VAKKO İŞÇİLERİ BANK-SEN'E GEÇTİ...

Öteyanden Ankara'daki Vakko Mağazasında çalışan bütün İşçilerin Bank - Sen'e geçtiği bildirilmiştir. İşçiler daha önce haberleri olmadan

BANK - SEN Genel Sekreteri Yücel ÇUBUKÇU

Hak - İş'e bağlı Eğitim - İş'e üye yapıldıklarını hatta kendileri adına toplusözleşme da hi imzalandığını, bunu öğrenir öğrenmez Bank - Sen'e geçtiklerini açıklamışlardır.

Bilindiği gibi Teknik - İş Sendikası Bank - Sen ile birleşmeden önce Eğitim - İş Sendikası Vakko'da sahte üye işçileriyle yaptığı bu girişim üzerine Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurmuş ve sahtekârlığı ortaya çıkarmıştı. O günden sonra İşyeren işçiler üzerinde baskı kurarak İşçilerin Teknik - İş' e geçmelerini engellemek istemişti.

Aslantaş Barajında irade beyanı yarın yapılıyor

ANKARA (İSTA)

Devlet Su İşlerine bağlı Aslantaş Barajı'nda irade beyanı uygulaması 11 Mayıs'ta yapılacaktır.

İrade beyanına DİSK'e bağlı Tek. Ges-İş Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Tes-İş Sendikası katılacak tadır. DSİ 6. Bölge Müdürlüğüne bağlı bu İşyerinde Bölge Müdürünün DİSK'e bağlı Tek. Ges-İş Sendikası karşısında yıldırma hareketlerine geçtiği ancak buna rağmen İşçilerin Tek. Ges-İş Sendikası'na örgütlendiklerini bildirtimiş, 11 Mayıs'ta yapılacak irade beyanı uygulamasından Tek. Ges-İş'in güçlü çıkacağı belirtilmiştir.

Alemdar Kimya Fabrikasında 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak sözleşmeye geçti

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası 1 Mayıs'ın İşçi bayramı olarak benimsettirildiği Alemdar Kimya Sözleşmesini bağlatmıştır.

200 İşçinin çalıştığı İşyerinde ücretlere birinci ve ikinci yıl için saat ücretlerine toplam 20 lira zam yapıldığı, İkramiyelerin birinci ve ikinci yıl için toplamda 5 maaş tutarına çıktığı sözleşme konusunda İSTA muhabirine açıklamalarda bulunan sendikanın Kartal Şube Başkanı Eşref Okumuş, 1 Mayıs'ın İşçi bayramı olarak toplu sözleşmeye geçildiğini belirterek 1 Mayıs'da servis arabalarının İşçilerin İşe geliş ve dönüşünü sağlamadıklarını açıklamıştır.

TÜRK HOECHSTTE GREVE GİDİLİYOR

Öteyanden 100 İşçinin çalıştığı Çayırova'da kurulu Türk Hoechst Fabrikasında toplusözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamması üzerine Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası'nın greve hazırlandığı belirtilmiştir. Ayrıca Çayırova'da kurulu Polisan'da ise toplusözleşme yetkisinin alınması için çalışıldığını belirten Kartal Şube Başkanı Eşref Okumuş, İşyerenlerin İşçilere baskı yapmak istediğini ancak İşçilerin örgütlü olarak buna karşı çalıştığını vurgulamıştır.

ARADA BİR

Durum saptaması üzerine

Mevlut CAN

Toplumsal değişim, kurulu düzenin işlerliğini sağlayan yasa metinlerinin de değişmesini ve yeni oluşumlara göre yorumlanmasını gerektiriyor. Değişen toplum, bazı değerlerini dışlarken ister istemez yeni değerlerini yine kendisi yaratıyor. İşte, dışlananlar arasında yasa metinleri de var. Yasalar, durşun bir toplum yapısını yansıttıklarından, yürüyen yaşamın gerisinde kalıyor. Ancak, yasaların istemlere uygun olarak yorumlanması ile toplumların çağdaş gelişim ölçüsünün korunma sı mümkün olabilir.

1961 Anayasası'nın getirdiği temel ilkisadî ve sosyal haklardan en önemlilerinden biri de işçilere tanınan toplusözleşme ve grev hakkıdır. Gerçekten Anayasanın 47. maddesi: «... İşçiler, İşverenlerle olan münasabetlerinde ikisadî ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplusözleşme ve grev hakkına sahiptirler» kurolnu getirmiştir. Anayasa, toplusözleşme ve grev hoklarını geniş anlamı ile belirlerken, 275 sayılı Yasa Anayasal hakkın özüne dokunacak bir biçimde eksik düzenlenmiştir. Nitekim, 1963 yılından bu yana geçen 15 yıl içinde İşyerinde yetkili sendikanın saptanmasında bir türlü uzlaşmaya varılamamış, sendikalar arasında nedensiz sürtüşmeler yaratılmasına adeta olanak hazırlanmıştır. Kanuya özgü olmak üzere yerel yargı organları ile Vergitay'ın vermiş olduğu bazı kararlar ise İşleri bazı hallerde büsbütün çıkmaza sokmuştur.

Bilindiği üzere 275 sayılı Yasanın 7. maddesi, sendikaların toplu iş sözleşmesi yapma yetkisini İşyerinde veya İşkolunda çalışan İşçilerin «coğunluğunu temsil etme» koşuluna bağlamış bulunmaktadır. Ayrıl yasanın 11. maddesi ise, sendikaların «coğunluğu temsil etme» niteliğinine İdari organlarca saptanacağını öngörmektedir. Yasada coğunluğu temsil etmenin hangi organca belirleneceği gösterildiği halde, coğunluk araştırmasının nasıl yapılacağı acık bir biçimde (belirtilmemiştir) gösterilmemiştir. O halde 275 sayılı Yasanın amacladağı, coğunluğu sahip sendikanın sağlıklı bir biçimde saptanmasıdır. Bu nedenle de, yasada sadece coğunluk ilkesine acıklık getirilirken, İşyerinde veya İşkolunda coğunluğa sahip sendikayı ortaya cıkaracak bir yöntem belirtilmemiştir.

Yasal düzenlemedeki bu belirsizlik uygulamada, İşçi sendikalarının bir İşyerinde yasa İşkolunda coğunlukta olduğunu üye kayıt fişleri ya da üye kayıt defteri ile kanıtlamaya çalışmışlardır. Bu tür bir uygulamanın dayanağı da 274 sayılı Sendikalar Yasasının 5, 6 ve 28. maddelerinden kaynaklanmaktadır. Buna göre Üyelik, Üye kayıt fişinin imzalanmasayla kazanılmakta ve İstifa ile de kaybedildiğinden, coğunluk araştırmasında da Üye kayıt fişi veya Üye kayıt defterinde dayanmanın yeterli olduğu uzun bir süre benimsenmiştir. Kaldı ki, 274 sayılı Sendikalar Yasasında düzenlenen «Üyelik, Üye kayıt fişinin imzalanmasıyla kazanılır» hükmü ile 275 sayılı Yasa anlamında İşyerinde toplu iş sözleşmesi bağıtlayacak sendikanın saptanmasında coğunluk araştırmasının yapılması ayrı ayrı seylerdir.

Sendika Üyeliğinin sağlam temellere oturtulmamış olması, Üyeliği kanıtlayacı belgelere sıkı sıkı bağlı kalmanın Anayasal anlamda sendika özgürlüğünü kısıtlıyacak bir boyutlara ulaşan düzmece bağlıe düzenlemeye kadar gidilmiştir. Hiç kuşkusuz sendika özgürlüğünü dıştığü bu cukurdan kurtarmanın tek yolu da Üye kayıt fişi veya defterine yeterince bel bağlamamaktan geçiyordu. Bu nedenle de coğunluk sendikasının saptanmasında gizli oy acık sayım şeklindeki bir yöntem ortaya konulmuştur. Adina ister referandum, isterse serbest İşçi oylaması denilsin, İşçilerin baskıdan uzak bir biçimde sendikalarına ilişkin seylerinde olarak sağlıağı için, Anayasal hakların da bir türlü güvencesi olmuştur.

Ne var ki Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 1975—268-7 sayılı kararında, «yetkili sendikanın tesbitinde boşluk bulunmadığı», mevcut düzenlemenin yeterli olup olmadığı da kanun koyucunun yetki alanına girdiğiı gerekçesiyle referandum yolunu önemli ölcüde tıkamış, yine İşyerinde yetkili sendikanın saptanmasının İşye kayıt fişi veya kayıt defteri gibi güvenilirliği tartışmalı belgeler düzenine gotürmüştür. Ancak bu arada yerel yargı organlarının yetkili sendikanın saptanmasında İşçilerin oylarına başvurulması gerektiği bıldında kararlar verdiği gözden kacmamıştır.

Görülüyor ki, İşyeri veya İşkolunda yetkili sendikanın İye fişleri ile saptanması büyük ölcüde görevillere gölge düşürmekte yada idareye olan sayganlık giderek azalmaktadır. Bir de bunu sendika özgürlüğüne düşen gölge eklenecek olursa, böyle bir yöntemi savunmak en azından yasaların olan güvenin korunması acısından da eakınacıdır. Kuşkusuz, «durum saptaması» kesin bir cözüm yolu olarak görülmemelidir. Ancak, İşcilerin kendi özgür oyları ile İşyerinde yetkili sendikalarını belirlemeleri Anayasal gerekliliktir. Anayasal hakların yaşatılması icin de zaman geçirilmeksizin referandum yasal bir düzene kavuşturulmalıdır. İşte o zaman İşyerinde özlenen demokratik ortam oluşturulmuş olacaktır.

Demokratik Örgütlerden Haberler

TBMM BİNASININ GELİŞTİRİLMESİ AMACIYLA ULUSAL BİR YARIŞMA AÇMANIN TEK TUTARLI YOL OLACAĞI BELİRTİLDİ...

TBMM Kampusunu geliştirme projelerinin elde edilmesi amacıyla ulusal bir yarışma açmanın, tek tutarlı yol olacağı belirtilmiştir.

Mimarlar Odası Genel Sekreteri Ali Artun önceki gün düzenledigi basın toplantısında, TBMM binasının Mimari Holzmeister ile Oda yönetitlerinin yaptıkları toplantılarda görüş birliğine vardıkların ı bel irtmiş, TBMM Kampusunun geliştirilmesi ile ilgili olan bu ilgili değerlendirilmemesi gerektiğini söylemiştir. Artun açıklamasında TBMM'nin simgesel anlamda halkın malı olduğunu bildirmiş. «TBMM yapısıyla ilgili gelişmelerde tüm mimarların sorumluluk duyması ve katkı getirme isteminde olması doğaldır. Bu sorumluluk ve istemin onüne geçilmemelidir» demiştir.

Artun Mimarlar Odasının görüşlerini almayarak, yarışma dışı yollarla elde edilecek projelerle gerçekleştirilecek yeni yapıların Mimarlar topluluğu ve kamuoyu tarafından benimsenmeyeceğini de belirtmiştir.

★ STRATEJİK ENTEGRE HAREKET PLANININ (SİOP) SOVYETLER BİRLİĞİ VE SOSYALİST ÜLKELERİN BÜYÜK ŞEHİRLERİNE VE ASKERİ TESİSLERE HİDROJEN BOMBASI ATILMASINI ÖNGÖRDÜĞÜ AÇIKLANDI

Pentagon'un saldırı planlarını ABD başkanlarından gizlediği açıklandı

★ EİSENHOWER ZAMANINDA HAZIRLANAN «SİOP» PLANI BUNLARIN BAŞINDA GELİYOR

BOLDEN COLORADO, (TMA)

ABD Savunma Bakanlığının gizli belgelerini açıklayan Daniel Ellsberg, Savunma Bakanlığı Yüksek Komutanlarının hazır lanan nükleer saldırıların eski Devlet Başkanı General Eisenhower ve John F. Kennedy'den gizlediklerini ileri sürmüştür.

Rocky Flat nükleer silah tesislerine karşı yapılan protesto gösterileri sırasında konuşan Ellsberg SİOP kısa adı ile tanımlanan Stratejik Entegre Harekât Planının Sovyetler Birliği, Çin ve diğer sosyalist ülkelerdeki bütün büyük şehirlere ve askeri tesislere hidrojen bombası atılmasını öngördüğünü açıklamış, «SİOP» planının Eisenhower yönetimi sırasında ortak genelkurmay heyeti tarafından hazırlandığını söylemiş ve şunları eklemiştir:

«Eğer plan gerçekleştirilmiş olsaydı bütün sözkonusu şehirler ve askeri tesisler bombalanacaktı, nükleer bombalar hazır lanmış ve 102 dakikalık alarm durumuna geçirilmişti.»

Kennedy ve Savunma Bakanı Robert Mc Namara Ellsberg'ten ABD savaş planlarını incelemeseyi ni istemiş ve daha sonra yeni bir SİOP planının hazırlanması için kendisini görevlendirmişlerdir.

Callaghan Hükümetinin Vergi Tasarısı parlamentoda reddedildi

LONDRA, (A.A.)

İngiltere İşçi Partisi Hükümetinin vergi oranlarının artırılma sını öngören yasa tasarısı parlamentoda reddedilmiş, ancak Başbakan Callaghan istifa etmeyi düşünmediğini söylemiştir. Hükümetin getirdiği vergi yasası tasarısının görüşülmesi esnasında ana muhalefet partisi bir değişiklik önergesi vererek geliş vergisi oranının % 34'e dü ğülmesini istemiştir. Hükümet muhalefetin getirdiği değişiklik önerisini benimsememiştir. Yapılan oylamada ana muhalefet partisi ile birlikte, bugüne dek hükümeti destekleyen yedi İşçi hükümet önerisine karşı oy kullanmışlardır. İskoçya milliyetcileri ve Galler Bölgesinin milliyet çi üyeleri de hükümet önerisi aleyhinde oy kullanmışlardır.

Libya'da iki yeni reform yapıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Libya Yüksek Halk Kongreel Genel Sekreterliği, özel mülkiyetin kısıtlanmasını ve askerliğin zorunlu olmasını getirilmesini öngören iki yasayı onaylamıştır. Birinci yasaya göre, emlâk üzerindeki özel mülkiyet kısıtlanmakta ve zengin ev sahiplerinin elinden, konut fazlalarının alınması öngörülmektedir. Bu yasaya göre kentlerde yaşayan Libyalılar bundan böyle en çok bir ev ya da bir arsaya sahip olabilecekterdir. İkinci yasa ise, 18 ile 35 yaş arasındaki her erkeğe, Libya ordusunda askerlik yapma zorunluluğunu getirmek tedir.

Zimbabwe Yurtsever Cephesi batı ülkelerini kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zambiya'nın başkenti Lusaka'daki Lusaka Üniversitesi'nde bir konuşma yapan Zimbabwe Yurtsever Cephesi liderlerinden Nkomo, Batı ülkelerinin, Güney Afrika'daki baskı ve sömürgecilik sürdürmek istediklerini bu ne denle de «Cephe Hattı» ülkelerinin hükümetlerini denemek istediklerini söylemiştir. Bilindiği gibi «Cephe Ülkeleri» adı, Rodezya ile sınırı bulunan ülkelere verilen toplu bir addır. Nkomo, Batı ülkelerinin, Cephe Ülkelerini, kıpırtılı hareketlerine yaptıkları yardımlardan vazgecirmek icin, bu ülkelerin ekonomilerini bağımsız ve bu ülkelerde kukla hükümetler kurmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

Suriye ve Fransa Afganistan'ı tanıdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sam'da yapılan bir açıklamaya göre Suriye, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'ni tanımıştır. Suriye Dışişleri Bakanı Haddam, Suriye'nin Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'ni tanıdığını belirten bir mektup Afganistan Hükümetine göndermiştir. Bu arada Fransa da Afganistan Demokratik Cumhuriyet'ne vendiği bir notada, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti ile olan İlişkilerini sürdüreceğini bildirmiştir.

BM SİLAHSIZLANMA ÖZEL GENEL KURULU'NA DOĞRU:

«Türkiye, Silahsızlanma Özel Oturumu'nu öneren ülkeler arasında»

Birleşmiş Milletler Radyosundan Seniha Halman, B.M. Türkiye Daimi Temsilciliği Müşteşarı Tugay Ulucevik ile silahsızlanma görüşmeleri hakkında konuştu.

SORU — Bilindiği gibi silahsızlanma, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının faaliyet alanı icinde onem ve öncelik taşıyan konulardandır. Birleşmiş Milletler 32 inci Genel Kurulunda silahsızlanma alanında yapılan çalışmalar ve kabul edilen kararlar hakkında bilgi verir misiniz?

Siyasi ve Güvenlik İşleri Komitesi olarak isimlendirilen Genel Kurul Birinci Komitesinde, bu dönemde, silahsızlanma hakkında 17 gündem madde si ele alınmış ve 24 karar kabul edilmiştir. Gerek Genel Kurul'un 32 inci döneminde, gerek Birinci Komitede silahsızlanma konusunda yapılan görüşmelerde, silahsızlanma yarışının uluslararası toplumun barış ve güvenliği ile ekonomik ve sosyal kalkınmasına teşkil ettiği büyük tehdit ve tehlikeler yeniden vurgulanmıştır. Birinci Komite'de silahsızlanmaya ilişkin çeşitli karar tasarıları üzerinde yapılan çalışmalar, 1978 Mayıs ve Haziran aylarında toplanacak olan Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun başarılı sonuçlara ulaşmasını kolaylaştırmak arzusuyla, geçen yıllara oranla, daha hissedilir bir işbirliği ve uzlaşma havası icinde cıkarılan etmiştir denebilir. Gerçekten, kabul edilen 24 karanın 10'u Birinci Komite'den oylama yapılmadan veya oybirliği ile geçmiştir.

Silahlanma yarışının yavaşlatılıp durdurulmasına önemli ölcüde katkıda bulunması muhakkak olan, «Nükleer denemelerin durdurulması» ve «Stratejik Silahların Sınırlandırılması gibi konularda 32 inci Genel Kurul da kabul edilen kararlar, bu konuda da, iki veya çok taraflı diğer forumlarda sürdürülmekte olan yoğun çaba larımızın toplumsal ve ekonomik yaşamımıza olan etkileyebilecek niteliktedir. Silahsızlanma ile kalkınma arasındaki yakın ilişkiyi uygulayan ve bu konuda Birleşmiş Milletler tarafından bir çalışma yapılmasını öngören kararları da önemli sonuçlar arasında zikredebilirim. 32. Genel Kurul'da, ayrıca, bir yandan nükleer yayılmanın tehlikeleri üzerinde durulurken, diğer yandan da, uluslararası toplumun barışçı amaçlarla nükleer enerjiye olan ihtiyacı vurgulanmış ve bu iki konuda BM üyesi ülkelerin görüşbirliğini yansıtan kararlar kabul edilmiştir. Afrika, Güney Asya ve Orta-Doğu Bölgelerinin nükleer silahlardan arınmasını ve Hint Okyanusunun Barış Bölgesi olarak ilân edilmesini öngören kararlar da, bölgesel silâhların yayılmasını önlemeyi amaclıyan kayda değer olumlu sonuçlardır.

SORU — Biraz önce, 1978 bahcanda Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun toplanacağını söylediniz. Bu Özel Genel Kurulun amacları nelerdir ve ne gibi hazırlık çalışmaları yapılmıştır?

ULUCEVİK — Gerek kurulduğu günden bu yana Birleşmiş Milletler cerçevesinde, gerek diğer iki ve çok taraflı forumlarda sürdürülmekte olan silahsızlanma çalışmaları, bugüne kadar 9 uluslararası Andlaşma ve Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasında 10 adet iki taraflı anlaşma ortaya cıkarmış olmasına rağmen silahlanma yarışının gülnümüzde artan bir hızla devamı maalesef önlenememiştir. Bugün, uluslararası toplum, askeri maksatlar için yıl 350 milyar doları aşkın bir miktar harcanmaktadır. Bir mukayese yapmam gerekirse, askeri amaçlar için harcanan bu 350 milyar dolar, Latin Amerika ve Afrika'nın 65 ülkesinin gayri safi hasılasına eş değerdedir. Bütün dünya ülkelerinin eğitime harcadığı miktara tekabül etmektedir. Dünya'da sağlık hizmetlerine harcanan miktarın iki katıdır. Ve nihayet, kalkınmakta olan ülkelere yapılan yardımların da takriben 15 misliidir.

Kanımca, bu tablo, silâhsızlanma yolunda etkili tedbirlerin alınabilmesi icin sürdürülmekte olan calışmaların, yapılmakta olan görüşmelerin hızlandırılmasındaki zorunluğu ortaya koymaktadır. İşte, 23 Mayıs ile 28 Haziran 1978 tarihleri arasında toplanma sı kararlaştırılmış olan Silahsızlanma Özel Genel Kurulu'nun başlıca amacı da, silahsızlanma alanındaki görüşmeleri hızlandıracak etkili tedbirleri görüşmek; ülkelerle bu alandaki siyasi kararlığın güclendirilé şartlarını yaratılmasına gerekli yaklaşımlarla katkıda bulunabilmektir. Bu olan da etkili tedbirlerin alınabilmesi, büyük ölcüde kamuoyunun desteğini de gerektirdiğinden, silahsızlanma konuları hakkında soğlam bir kamuoyu oluşturulması da, Silahsızlanma Özel Genel Kurulundan beklenen başlıca sonuclar arasındadır.

Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun arzu edilen sonuclara ulaşabilmesi, şüphesiz, hazırlıklarının dikkatli ve etrafı bir şekilde önceden yapılmasına bağlıdır. Bu amacla, geçen yıl ki 31 inci Genel Kurul tarafından, teşkilât tarafından verilen önem ve önceliği ortaya koymaktadır.

Bu hususta, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı tarafından verilen önem ve önceliği ortaya koymaktadır.

Silahsızlanma, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının faaliyet alanı icinde onem ve öncelik taşıyan konulardandır. Birleşmiş Milletler 32 inci Genel Kurulunda silahsızlanma alanında yapılan çalışmalar ve kabul edilen kararlar hakkında bilgi verir misiniz?

Sendika Üyeliğinin sağlam temellere oturtulmamış olması, Üyeliği kanıtlayacı belgelere sıkı sıkı bağlı kalmanın Anayasal anlamda sendika özgürlüğünü kısıtlıyacak bir boyutlara ulaşan düzmece bağlıe düzenlemeye kadar gidilmiştir. Hiç kuşkusuz sendika özgürlüğünü dıştığü bu cukurdan kurtarmanın tek yolu da Üye kayıt fişi veya defterine yeterince bel bağlamamaktan geçiyordu. Bu nedenle de coğunluk sendikasının saptanmasında gizli oy acık sayım şeklindeki bir yöntem ortaya konulmuştur. Adina ister referandum, isterse serbest İşçi oylaması denilsin, İşçilerin baskıdan uzak bir biçimde sendikalarına İşçilerine olarak sağlıağı icin, Anayasal hakların da bir türlü güvencesi olmuştur.

Ne var ki Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 1975—268-7 sayılı kararında, «yetkili sendikanın tesbitinde boşluk bulunmadığı», mevcut düzenlemenin yeterli olup olmadığı da kanun koyucunun yetki alanına girdiğiı gerekçesiyle referandum yolunu önemli ölcüde tıkamış, yine İşyerinde yetkili sendikanın saptanmasının İye kayıt fişi veya kayıt defteri gibi güvenilirliği tartışmalı belgeler düzenine gotürmüştür. Ancak bu arada yerel yargı organlarının yetkili sendikanın saptanmasında İşçilerin oylarına başvurulması gerektiği bıldında kararlar verdiği gözden kacmamıştır.

Görülüyor ki, İşyeri veya İşkolunda yetkili sendikanın İye fişleri ile saptanması büyük ölcüde görevillere gölge düşürmekte yada idareye olan sayganlık giderek azalmaktadır. Bir de bunu sendika özgürlüğüne düşen gölge eklenecek olursa, böyle bir yöntemi savunmak en azından yasaların olan güvenin korunması acısından da eakınacıdır. Kuşkusuz, «durum saptaması» kesin bir cözüm yolu olarak görülmemelidir. Ancak, İşcilerin kendi özgür oyları ile İşyerinde yetkili sendikalarını belirlemeleri Anayasal gerekliliktir. Anayasal hakların yaşatılması icin de zaman geçirilmeksizin referandum yasal bir düzene kavuşturulmalıdır. İşte o zaman İşyerinde özlenen demokratik ortam oluşturulmuş olacaktır.

☆ «TÜRKİYE, ETKİLİ BİR ULUSLARARASI DENETİM ALTINDA, GENEL VE TAM SİLAHSIZLANMA HEDEFİNE ULAŞILMASINI KOLAYLAŞTIRACAK BÜTÜN TEDBİRLERİ DESTEKLEMEKTEDİR.»

☆ «TÜRKİYE, ETKİLİ BİR ULUSLARARASI DENETİM ALTINDAKİ SİLAHSIZLANMANIN, ÜLKELERİN KALKINMALARINA OLUMLU KATKIDA BULUNACAĞINA İNANMAKTADIR.»

İşlmaların sonucunu olumlu yönde etkileyebilecek niteliktedir. Silahsızlanma ile kalkınma arasındaki yakın ilişkiyi uygulayan ve bu konuda Birleşmiş Milletler tarafından bir çalışma yapılmasını öngören kararları da önemli sonuclar arasında zikredebilirim. 32. Genel Kurul'da, ayrıca, bir yandan nükleer yayılmanın tehlikeleri üzerinde durulurken, diğer yandan da, uluslararası toplumun barışçı amaclarla nükleer enerjiye olan ihtiyacı vurgulanmış ve bu iki konuda BM üyesi ülkelerin görüşbirliğini yansıtan kararlar kabul edilmiştir. Afrika, Güney Asya ve Orta-Doğu Bölgelerinin nükleer silahlardan arınmasını ve Hint Okyanusunun Barış Bölgesi olarak ilân edilmesini öngören kararlar da, bölgesel silâhların yayılmasını önlemeyi amaclıyan kayda değer olumlu sonuclardır.

SORU — Biraz önce, 1978 bahcanda Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun toplanacağını söylediniz. Bu Özel Genel Kurulun amacları nelerdir ve ne gibi hazırlık çalışmaları yapılmıştır?

ULUCEVİK — Gerek kurulduğu günden bu yana Birleşmiş Milletler cerçevesinde, gerek diğer iki ve çok taraflı forumlarda sürdürülmekte olan silahsızlanma çalışmaları, bugüne kadar 9 uluslararası Andlaşma ve Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği arasında 10 adet iki taraflı anlaşma ortaya cıkarmış olmasına rağmen silahlanma yarışının gülnümüzde artan bir hızla devamı maalesef önlenememiştir. Bugün, uluslararası toplum, askeri maksatlar icin yıl 350 milyar doları aşkın bir miktar harcanmaktadır. Bir mukayese yapmam gerekirse, askeri amaçlar icin harcanan bu 350 milyar dolar, Latin Amerika ve Afrika'nın 65 ülkesinin gayri safi hasılasına eş değerdedir. Bütün dünya ülkelerinin eğitime harcadığı miktara tekabül etmektedir. Dünya'da sağlık hizmetlerine harcanan miktarın iki katıdır. Ve nihayet, kalkınmakta olan ülkelere yapılan yardımların da takriben 15 misliidir.

Kanımca, bu tablo, silâhsızlanma yolunda etkili tedbirlerin alınabilmesi icin sürdürülmekte olan calışmaların, yapılmakta olan görüşmelerin hızlandırılmasındaki zorunluğu ortaya koymaktadır. İşte, 23 Mayıs ile 28 Haziran 1978 tarihleri arasında toplanma sı kararlaştırılmış olan Silahsızlanma Özel Genel Kurulu'nun başlıca amacı da, silahsızlanma alanındaki görüşmeleri hızlandıracak etkili tedbirleri görüşmek; ülkelerle bu alandaki siyasi kararlığın güclendirilé şartlarını yaratılmasına gerekli yaklaşımlarla katkıda bulunabilmektir. Bu olan da etkili tedbirlerin alınabilmesi, büyük ölcüde kamuoyunun desteğini de gerektirdiğinden, silahsızlanma konuları hakkında soğlam bir kamuoyu oluşturulması da, Silahsızlanma Özel Genel Kurulundan beklenen başlıca sonuclar arasındadır.

Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun arzu edilen sonuclara ulaşabilmesi, şüphesiz, hazırlıklarının dikkatli ve etrafı bir şekilde önceden yapılmasına bağlıdır. Bu amacla, geçen yıl ki 31 inci Genel Kurul tarafından, 54 üyeli bir Hazırlık Komitesi kurulmuştur. Bu Hazırlık Komitesine Türkiye'de üyedir. Hazırlık Komitesinin bu güne kadar yaptığı calışmalarda aldığı en önemli sonuç, Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun gündemini saptamış olmasıdır. Gündem, Özel Genel Kurulun, silahsızlanmaya ilişkin bir hareket programını kabul etmesini öngörmektedir.

Silahsızlanma ile kalkınma ve uluslararası güvenlik arasındaki ilişki; Birleşmiş Milletlerin silahsızlanma alanındaki rolü ve silahsızlanmaya ilişkin uluslararası görüşme mekanizmasının gözden geçirilmesi gibi konular da, Silahsızlanma Özel Genel Kurulunun gündeminde yer almaktadır.

SORU — Türkiye'nin silahsızlanma konularındaki görüş ve tutumuna kısaca acıklık mısınız?

ULUCEVİK — Türkiye, etkili bir uluslararası denetim altında genel ve tam silahsızlanma hedefine ulaşılmasını kolaylaştıracak bütün tedbirleri desteklemektedir. Silahsızlanma alanında güvenlik şartları yaratmasına da özel bir önem vermektedir. Alınacak tedbirlerin, gerek nükleer, gerek kimsik silah türlerini dengeli bir şekilde kapsaması ve birbirine paralel olarak uygulanması, Türkiye'nin savunduğu başlıca görüşler arasındadır. Bundan başka, Türkiye, etkili bir silahsızlanma denetim altındaki silahsızlanmanın ülkelerin kalkınmalarına olumlu katkıda bulunacağına da inanmaktadır. Türkiye, Silahsızlanma Özel Genel Kurulu toplanması girişimini olumlu karşılamış ve bana ilişkin karar tasarısına ortak

L'Humanite: TKP 50 yıllık gizlilikten çıkacak mı?

★ FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİ'NİN GAZETESİ, TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ'NİN YASAL DURUMA GELMESİNİN TÜM HALKTA GİTTİKCE BÜYÜYEN DEMOKRATİK ÖZLEMLERE CEVAP OLACAĞINI DA BELİRTTİ

PARİS (İSTA)

Fransız Komünist Partisi'nin günlük yayın organı L'Humanite (İnsanlık) 8 Mayıs günkü sayısında yayınladığı bir yazıda Türkiye Komünist Partisi üzerinde elli yılı aşkın olarak sürdürülen yasağın üzerinde durmuş, bu yıl Türkiye'de gerçekleştirilen yığınsal gösteride halkın bu istemi açıkça dile getirdiğini kaydetmiş ve özgürlük için verilen savaşın önünde başlıca iki engel olduğunu belirtmiştir.

Gazete, bu iki engelin birincisinin Türkiye'deki faşist hareket, ikincisinin ise eski hükümetin Başbakanı Demirel ile birlikte bunları desteklesen sağcı kanat olduğunu ifade etmiştir. Türkiye komünistlerinin, TKP'ye özgürlük savaşımını sadece kendilerini ilgilendirdikleri için sürdürmediklerini kaydeden gazete, kirizin getirdiği ciddi sorunların çözümünün de bu özgürlükler savaşımına bağlı olduğunu kaydetmiştir.

Fransız Komünist Partisi'nin resmi yayın organında yayınlanan sözkonusu yazı şöyledir:

«TKP, elli yıllık gizlilikten çıkacak mı?

TKP, nihayet yarım yüzyıllık gizlilikten sonra yasal olacak mı?

Türk Ceza Yasası'ndaki iki maddenin zorladığı gizlilikten çıkacak mı?

Yeni Başbakan Ecevit, geçtiğimiz günlerde İstanbul Barosu avukatlarının önünde: «Sanıyorum ki örgütümüze özgürlüğü üzerindeki kısıtlamalar kısa bir zaman sonra kaldırılacaktır» diye konuşurken, bu maddeleri ima ediyordu.

Böyle bir önlem, tüm halkta gittikçe büyüyen demokrasi özlemine cevap verecektir. Bu sene 1 Mayıs gösterilerinde bu istemi açıkça ilan eden bandrollar (flamalar) görülmedi mi?: «TKP'ye Özgürlük»

Geçen yıllarda, yalnızca «İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük» diyen bandrollerle yürümek için bile büyük bir cesaret gerekiyordu.

Özgürlükler için verilen bu savaşın karşısında iki önemli engel var: Hergün sürekli cinayet işleyen faşist komandolar ve eski hükümetin Başbakanı Demirel'le birlikte bunları destekleyen sağcı kanat.

Demirel, yerine gelen Başbakan'ın son demecinden hoşnutsuzluğunu belirtiyor: «Başbakan bu isteğe (Türkiye Komünist Partisi'ne konan yasağın kaldırılmasına) karşı çıkmıyor, bunu meşru bir hak olarak nitelendirmeye kadar gidiyor.»

Türkiye komünistleri, bu özgürlükler savaşımını, sadece kendilerini ilgilendirdiği için sürdürmemişlerdir, aynı şekilde krizin getirdiği ciddi sorunların çözümü de bu savaşıma bağlıdır.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi toplandı. Dün yayınladığı bildiride şunlar üzerinde durduğu belirtiliyor: «Politik Sorunun, Ulusal Demokratik Cephe Sorunu, TKP'yi Güçlendirme Sorunu».

«Merkez Komitesi Plenumu» diye devam ediyor bildiri, «Politik Büro Raporu'nu tartıştı ve parti çalışmalarını yönlendiren kararlar aldı. Plenum Politik Büro Raporu'nu ve çalışmalarını oybirliğiyle onayladı.»

17 Mayıs'taki toplantıda Konsorsiyumun gelecekteki rolü ve işleyiş biçimi belirlenecek

OECD TÜRKİYE'YE YARDIM KONSORSİYUMU TOPLANTISI ERTELENDİ

ANKARA, (ANKA)

Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı bünyesindeki Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu'nun bugün yapılması gereken toplantısı 17 Mayıs Çarşamba gününe ertelenmiştir. Toplantıda, konsorsiyumun «gelecekteki rolü ve işleyiş biçimi» belirlenecektir.

Toplantıya Türkiye adına Hazine Genel Sekreteri Vural Güçsavaş katılacaktır. Başbakan Bülent Ecevit'in bugün başlayacak olan ve Federal Almanya, İngiltere ve Avusturya'yı kapsayan gezisine katılacak Güçsavaş'ın bu ülkelerde konsorsiyumun biçimlenişine ilişkin görüşmeler yapacağı bildirilmektedir. Güçsavaş'ın Federal Almanya ve İngiltere yetkililerine, konsorsiyum konusunda ABD önerilerinin gerçekçi olmadığını ve Türkiye tarafının «kabul edilemez» bulunduğunu anlatması beklenmektedir. Bu konuda, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu da, kısa bir süre önce Federal Almanya yetkilileri ile görüşmüştü.

ABD ÖNERİLERİ

Birleşik Amerika, konsorsiyum yeniden canlandırılması konusunda 28 Nisan tarihinde Paris'te yapılan toplantılarda, konsorsiyumun Türkiye'ye verilecek kalkınma yardımlarını örgütleyen mevcut yapısından kurtarılması gerektiğini savunmuştur. Konsorsiyum aracılığıyla Türkiye'nin «sayıca durulması» gerektiğinde ısrar eden Birleşik Amerika, yardım ile borçlarının ertelenmesinin de birbirinden ayrılmasını istemiştir.

ABD'nin önerisine göre, konsorsiyumun yardımları yönlendireceği bünyesi OECD'nin dışına taşınarak genişletilmelidir. Birleşik Amerika, petrol zengini bazı Arap ülkelerinin de konsorsiyuma katılmasını isterken, Türkiye bu ülkelerle ikili ilişkiler kurmayı yeğlemektedir. Türkiye konsorsiyum bünyesindeki genişlemenin OECD içinde olması gerektiği görüşündedir.

Birleşik Amerika, borçların ertelenmesi için ise Paris Klübü'nün toplanmasını öngörmektedir. Ayrıca borçların bütününün birarada ertelenmesi yerine, her yıl vadesi dolan borçlar için ayrı ayrı erteleme yapılması isteni mektedir.

Birleşik Amerika'nın önerilerinin İngiltere tarafından olumlu karşılandığı, ancak Federal Almanya'nın kesin bir görüş belirt mediği belirtilmektedir. Federal Almanya ile İngiltere'nin konsorsiyum konusunda Türkiye'nin savunduğu görüşlere yoklaştırılabilmesi halinde, 500 milyon dolarlık bir nakit kredi sağlanabileceği ve 700 milyon dolarlık bir borcun 5 ila 7 yıl süreyle ertelenebileceği öngörülmektedir. 500 milyon dolarlık nakit kredi 1978 yılı yatırım programı kapsamındaki yatırımlara proje bazında verilecektir. Ertelenmesi söz konusu olan 700 milyon dolar ise Türkiye'nin OECD ülkeleri ihracatçılarından yaptığı ve borçlu olduğu ülkenin garantisini içeren ithalatta ilgilidir.

Uluslararası bankaların yetkilileri Türkiye'ye geliyor

ANKARA (ANKA)

Aralarında bir konsorsiyum kurarak Türkiye'ye kredi açmayı planlayan uluslararası bankalar yetkililerinin önümüzdeki hafta sonunda Türkiye'ye gelecekleri bildirilmektedir. Uluslararası bankalar yetkilileri ile Merkez Bankası'nda yapılacak toplantıdan sonra konsorsiyumun fiilen işlerlik kazanacağı bildirilmektedir.

Uluslararası bankalar yetkilileri Türkiye'ye 1978 yılı içinde 500 milyon dolar tutarında nakit kredi verebileceklerini bildirmişlerdir. Ancak Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun New York, Londra, Köln ve Bonn'da yabancı bankaların yetkilileri ile yaptığı görüşmelere gösterilen ilgi beklenenden fazla olmuş ve nakit kredinin 650 milyon dolara çıkabilme olanağı belirtilmiştir. Bu arada, ertelenmesi öngörülen 2,5 milyar dolarlık dış borcun da, 2,7 milyar dolara yükselmesi sözkonusudur.

Türkiye'ye açılacak nakit kredi ile ertelenecek borçlar konularında önümüzdeki hafta sonunda yapılacak toplantıda sonuç alınabileceği bildirilmektedir. Bu toplantıda, nakit kredi ile ertelenecek borçların faiz koşullarının da ele alınması beklenmektedir.

Para piyasalarına yakın çevrelerden edinilen bilgiye göre, Türkiye'ye kullandırılacak kredi, Londra Bankalararası Faiz Oranı'nın yüzde 1,5 kadar üzerinde ek bir faize tabi olacaktır. Halen Londra Bankalararası Faiz Oranı bir yıl için yüzde 9,25-9,50 arasındadır.

Dünya Bankası Türkiye'ye açılacak program kredisini görüşüyor

WASHINGTON (ANKA)

Dünya Bankası yetkililerinin Türkiye'ye açılacak program kredisi konusunda karar vermek için çalışmalara başladığı bildirilmektedir. Program kredisinin kullanım alanlarını saptamak amacıyla bir ay kadar Türkiye'de incelemeler yapan Hintli iktisatçı Copra başkanlığındaki heyet Washington'a dönerek hazırladığı raporu yönetkililerine sunmuştur.

Türkiye'nin ithalat finansmanı için Dünya Bankası'ndan 200 milyon dolarlık program kredisi istemesine karşın, Dünya Bankası uzmanlarının 100 milyon dolarlık bir olanak üzerinde durdukları belirtilmektedir. Bu olanağın yarısı, Türkiye'nin ihracatını artıracak varsayılan bazı ithalatı için kullanabilecektir. Bu ithalat politikası, ambalaj malzemesi ve benzeri alanları içermektedir.

Program kredisinin 5-teki yarısı ise, acil hammadde gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik-tir. Bu konuda Dünya Bankası uzmanlarının masada ve firma düzeyinde bir çalışma yaptıkları belirtilmektedir.

Program kredisinin dışında, Dünya Bankası tarafından Türkiye'ye verilmesi beklenen 450 milyon dolarlık proje kredisiyle ilgili olarak ise herhangi bir gürüş bulunmadığı kaydedilmektedir.

Eyüboğlu, 1 Mayıs'ın olaysız geçmesinden dolayı İstanbul Valisini kutladı

ANKARA (İSTA)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu, İstanbul Valisi İhsan Tekin ve Jandarma Genel Komutanı Şahap Yardımoğlu'nu 1 Mayıs İşçi Bayramında aldıkları güvenlik önlemlerinden ötürü kutlamıştır.

İstanbul Valisine gönderdiği mesajda 1 Mayıs'ta hiçbir olay çıkmamasının sevindirici olduğunu ve böylece halkın güvenlik kuvvetlerine olan inancının yerinlendiğini belirten Eyüboğlu, şöyle demiştir:

«İstanbul'da 1 Mayıs günü tertiplenmiş olan gösteri yürüyüşleri ve toplantıları, aldığımız sıkı güvenlik önlemleri sonucunda hiç bir kanlı olaya meydan vermeden tam bir disiplin ve düzen içinde nihayetlenmiştir. Bunda sizin ve tüm güvenlik kuvvetlerinin hissesi büyüktür. Yürüyüş ve toplantı sırasında olmuş olan güzel tezahürlerden ve toplantıları müteakip yasalara aykırı hareketleri tesbit edilenler hakkındaki tutum ve davranışlarınızdan dolayı sizi takdir eder, yasalara uyarım adli, halkta fiyatlarına yaratan başarılı çalışmalarınızı devamını dilerim.»

Filtreli sigara sıkıntısının mayısta kalkacağı açıklandı

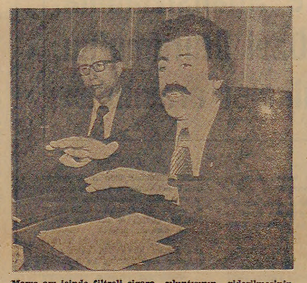

Mayıs ayı içinde filtreli sigara sıkıntısının giderilmesinin planlandığını açıklayan Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, dünkü basın toplantısında.. (Foto : Ender Erkek)

★ MATARACI «MC HÜKÜMETLERİ ZAMANINDA FİLTRELİ SİGARA İMALİNDE KULLANILAN MALZEMELERİN İTHALİ İÇİN HİÇBİR DÖVİZ TRANSFERİ YAPILMAMIŞ» DEDİ

★ SİGARA ÜRETİM AÇIĞINI KARŞILAMAK AMACIYLA YURT DIŞINDA İTHİL EDİLECEK SİGARALAR İÇİN DE YENİ ANLAŞMALAR CEPHE HÜKÜMETİ ZAMANINDA ELE ALINMAMIŞ

İSTANBUL (İSTA)

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı filtreli sigara sıkıntısı konusunda dün bir basın toplantısı yapmıştır.

Gümrük ve Tekel Bakanı basın toplantısında, «Filtreli sigara İmalinde kullanılan filtre çubuğunun ve filtrenin üzerine sarılan uç bobinin tamamı yurt dışından ithal yolu ile sağlanmaktadır. MC hükümetleri zamanında bu malzemelerin ithali için hiçbir döviz transferi yapılmamış, üretim eldeki stoklarla yürütülmeye çalışılmıştır. Bu nedenle eldeki stokların giderek tükenmesi sonucunda imal makinelerinin bir kısmı devreden çıkartılmıştır» demiştir. Tuncay Mataracı, filtreli sigara sıkıntısının ikinci nedeninin de sigara üretim açığını karşılamak amacıyla yurt dışında yaptırılan filtreli sigaralar için cephe hükümeti zamanında ele alınmaması olduğunu belirtmiş bu konuda da şöyle konuşmuştur:

«Yurt dışında yaptırılan fason İmalata ait anlaşma sona ermeden durumun değerlendirilmesi, bu tedbire devam edilecekse, kesintisiz devamı için yeni anlaşmanın vaktinde ele alınması gerekirdi. Bu yapılmamıştır.»

Mataracı, bu yoldan sayda yaklaşık 500 bin K.g. olarak satışa çıkarılan filtreli sigaranın 2,5-3 ayda piyasadan çekilmiş olduğunu söyleyerek, «Alınan tedbirlerle sıkıntıyı yaratan etkenler ortadan kaldırılmıştır. Mayın ayı içinde filtreli sigara sıkıntısının giderilmesi planlanmıştır» demiştir.

BALIK SATICILARI DİRENİŞE GEÇTİ

İSTANBUL (İSTA)

Azapkapı'da kurulu olan Balık Satıcıları Esnafı Derneği'ne bağlı balık satıcıları, balık fiyatlarındaki artışın sorumlusunun kendilerinin olmadığını ileri sürerek dün balık satmamışlardır. Direnişe ilgili bir açıklamada yapan Dernek Başkanı Vural Dalar, kendilerinin senelerden beri piyasaya bağlı olarak balık satıklarını belirterek asıl pahalılığı kendilerinin değil, mütahsil ve kabzımal ikilisinin yarattığını belirtmiş, kabzımal ve mütahsillerin fiyatları düşürmemek ve İstanbul halkına ucuz balık yedirmemek için balık satıcısı esnafı mezat mahallinde tesir altında bırakarak fiyatları şişirdiklerini iddia etmiştir. Dalar, 9 Mayıs balık alımına direnişinin esnafın isteği üzerine yönetim kurulunun kararıyla uygulandığını belirtmiştir.

Yurt dışında resmi bursla öğrenim görecek öğrencilerin sınav tarihleri belli oldu

ANKARA, (İSTA)

Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer bakanlıklar adına yurt dışında resmi bursu statüde öğrenim görmek üzere başvuran adayların yüksek öğretim kurumları tarafından saptanan sınav tarihleri merkezi ve sınav yapacak kurumların bir bölümü belli olmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre sınav yerleri ve tarihleri şu şekilde belirlenmiştir:

SINAV YAPILACAK KURUM	Tarih	SINAV YAPILACAK MERKEZ
1— Boğaziçi Üni.	24.5.1978	İlgili fakülteler
2— Karadeniz Tek. Üni. (Makina ve Elekt. Fak.)	24.5.1978 Saat 10.00	Makina-Elektrik Fak.
a— Yabancı dil	24.5.1978 Saat 14.00	» » »
b— Bilim	25.5.1978 Saat 09.00	Isparta Dev. M.M. Aka.
3— Denizli Devlet M.M.		
3— İstanbul Üniversitesi		
1— Eczacılık Fak.	7.6.1978	Eczacılık Fak.
2— Veteriner Fak.	9.6.1978	Veteriner Fak.
3— Fen Fak.		
a— Matematik	1.6.1978	Fen Fakültesinde
b— Fizik	2.6.1978	» »
c— Biyoloji	5.6.1978	» »
d— Astronomi	8.6.1978	» »
4— Kimya Fak.	1.6.1978	Kimya Fakültesinde
5— Diş Hekimliği Fak.		
a— Bilim	2.6.1978	Diş Hekimliği Fak.
b— Yabancı dil	6.6.1978	» » »
5— Orta Doğu Tek. Üni.		
a — Bilim	24.5.1978 Saat 10.00	İlgili bölümler.
b— Yabancı dil	24.5.1978 Saat 13.00	Fen ve Edebiyat (Beşeri İlimler bölümünde)

Göle Belediye Başkanlığından

1 — Keşif bedeli 1.500.000.—TL. olan Göle Belediyesi İtfaiyesi binası inşaatı 2490 sayılı kanun gereğince kapalı zarf usulü ile 22/5/1978 Pazartesi Günü saat 15.00 de Belediye binası riyaset odasında ihale edilecektir.

2 — İhaleye girmek için 19/5/1978 günü Mesai Saatı sonuna kadar aşağıdaki evraklarla birlikte Belediye Fen İşlerine müracaat ederek yetki belgesi almaları.

a) En az işin keşif bedeli kadar müteahhitlik Karnesi.

b) 1978 Yılı Vizeli Ticaret Odası vesikası.

c) Teknik Teçizat Beyannamesi Noterden.

d). Teknik Eleman Beyannamesi.

e) Malî Durumu Bildirgesi.

f) Banka referans mektubu.

3 — Müracaatlıların yeterlik belgesi ve geçici teminatları ile birlikte Teklif mektuplarını İhale saatinden bir saat önecesine İhale Komisyonuna vermeleri.

4 — Şartname ve Projeler mesai saatlerinde Belediyede görülebilir.

5 — Posta ile müracaat Kabul edilmez bu yüzden geçikmeler nazarı itibare alınmıyacağı ve keyfiyet İlân olunur.

(Basın 15349 = 327)

Tekel Genel Müdürlüğünden:

1 — 6 adet Filtre Takma Cihazı Montajı ve Yedekleri değişik şartnamesine göre teklif alma yöntemi ile dış piyasadan satın alınacaktır.

2 — İstekli Firmalar hazırlayacakları altı nüsha bedeli tekliflerini 7.6.1978 Çarşamba günü çalışma saati bitimine kadar İstanbul - Cihaliğ'deki Gerkez Satınalma Komisyonuna vereceklerdir. Bedelli teklifler Genel Müdürlükçe teşkil edilecek Teknik Heyetçe ertelenecek ve bu tekliflerden en düşük bedelli olana İhale yapılacaktır.

3 — Bedelli teklif verecek firmalar tekliflerine idari şartnamenin 20. maddesinde belirtildiği üzere teklif ve teslim edecekleri Filtre Takma Cihazlarının en az üç yıldan beri muvafakiyetle kullanıdıklarını veya verimli çalıştıklarını veyahut çalışmalarının memnun kaldıklarını, kullananlardan alacakları vesikalarla tevsik edecekler ve bu vesikaların tekliflerine ekleyecekleridir.

4 — Şartnamesi anılan Komisyondan bedelsiz ola rak alınabilir.

5 — Teklif verenler, tekliflerîyle beraber 587.442.— TL. ilk geçici teminatlarını Genel Müdürlük veznesine yatırdıklarına dair makbuzlarını da vereceklerdir.

Duyurulur.

(Basın: 15591 — 366)

Ordu Cumhuriyet Savcılığından

Cinsi	Miktarı	Fiatı	Tutarı	Muvakkat T.	Tarihi	Günü	Saat	İhale Şekli
Ekmek 600 Grm. Tek Tip	175.000 Ad.	3.33	582.750.00	27.060.00	2.6.1978	Cuma	14.00	Kapalı Zarf
Sığır Eti	10.000 Kg.	50.00	500.000.00	23.750.00	2.6.1978	Cuma	15.00	Kapalı zarf
Gıda Maddeleri (11) Kalem			650.000.00	29.750.00	2.6.1978	Cuma	16.00	Kapalı zarf
Sebze (11) Kalem			276.500.00	14.810.00	2.6.1978	Cuma	16.30	Kapalı zarf
			2.009.250.00	95.370.00				

Ordu-Etirli E Tipi kapalı cezaevinin 1978 Malî Yılına ait Ekmek, Et ve (11) Kalem gıda maddeleri ile (11) Kalem sebze ihtiyaçları yukarıdaki şekilde ihaleye çıkarılmıştır. Talipler; İnin Ticaret Odası Belgesi, Teminat Mektupları ve Tekliflerini havi kapalı zarflarını ihale saatından bir saat evveline kadar Cumhuriyet Savcılığı Odasında Toplanacak Komisyon Başkanlığına vermeleri icap ediyor. Postadaki vaki geçikmelerin kabul edilmiyeceği ve Şartnamelerinin hergün Mesai saatleri içinde cezaevi Müdürlüğünde görülebileceği ilân olunur.

(Basın 15152 = 311)

TALAT TURHAN, SADI KOÇAŞ VE MEMDUH UNLUTURK'E CEVAP VERIYOR:

Kontr-Gerilla Gerçeği

Kontr-Gerilla tartışmasının krinolojik özeti:

-1-

Milliyet Gazetesi'nde yayın lanan «Sadi KOÇAŞ 12 Mart'ı Anlatıyor...» başlıklı yazı serisinin, 4 Nisan 1978 tarihli sayısında, Emekli General Memduh Ünlütürk, KONTR-GERİLLA konusunda açıklama yapmaya çağırıldı.

Ünlütürk, 12 ve 13 Nisan 1978 günleri verdiği yanıtta: «Kontr-gerilla gibi uydurma ve hayali bir teşkilâtta görevlendirilmedim ve Türkiye'de kontr-gerilla teşkilatı yoktur» demekteydi.

Bu yanıta karşı, sayın Koçaş, 16 Nisan 1978 günü: «Ünlütürk'ün açıklamalarından nazar duydum. Dilerim bu cevap dediklerini çıkaran ve yazanları da tatmin eder.» Ve «Bundan sonrasını ancak kontr-gerilla vardır, adı geçen köşkte gözlerimiz bağlı olarak biz; biz generalkurmay kontr-gerilla ekibindeniz. Ve yeni durduğum bir deyimle, siz gerilla iseniz biz de kontr-gerillayız. diyerek işkence yapıldığını söylemişler, yaşanlar ve yazanlar ve özellikle bunları Siyaköntem Mahkemesi tutanaklarına geçirmek üzerinde durarak bir çok subay ve bir de general yardır) ve özellikle bu işlere generalin adını karıştıranlar cevap vermişler» şeklinde bir açıklamada bulunmuştur.

Koçaş ile Ünlütürk arasında yeniden başlatılan bu tartışmada, gerçekte taraf olan Ünlütürk ile onun ilişkisi yaptığı gizler ve kişilerle Zihni Paşa Köşkünde tutanhk, vicdan ve ahlak dışı uygulamaların hedefi olmuş binlerce kişidir. Onlardan biri de benim.

Kontr-gerilla örgütünün yasadışı tüm tertiplerine katılmış olduğu iddia edilen kişiler, bu tartışma kuşkusuz kapanmayacaktır.

1973 yılında tarafımızdan başlatılan günümüze değin süregelen bu tartışmanın, kronolojik özetini aşağıya çıkarıyorum:

6 Haziran 1973, Talât TURAN :

Kontr-gerillanın varlığını beyan ve Zihni Paşa İşkence köşkünde keşif istemi.

(Dilekçe olarak İst. Sıkıyönetim K.lığı 3 No.lu As. Mah. Bşk.lığına verilmiş, İşlem görmemiştir.)

12 Haziran 1973, Talât TURAN :

Kontr-gerilla örgütünün niteliğinin saptanılması ve bu örgütte yapılan işkencelerdeki Türkiye Ünlütürk'ün sorumluluğunu saptamak için bir Parlamento Araştırma Komisyonu istemi.

(Dilekçe olarak Başbakanlık, Gn. Kur. Bşk. lığı, K.K.K. lığına gönderilmiş, İşlem görmemiştir.)

1973, CHP Akgüner Seçim Bildirgesi, Sh. 173-174 :

«Sıkıyönetim kanadı altında faaliyet gösterdiği anlaşılan kontr-gerilla diye bir örgütün faaliyeti bütün dünyada duyulduğu halde resmi makamlarca üzerinde bile durulmamıştır.»

26 Eylül 1973, ECEVİT'in Ordu ve Giresun konuşması:

«Kontr-gerillanın ortadı kaldırılmalı, kontrolü tertiplere girenlerin hiç olmazsa yetkileri ellerinden alınmalı.» (27 Eylül 1973 tarihli gazeteler.)

17 Ekim 1973 Falk TÜRÜN:

«Ben Kadıköy'deki köşkü kontr-gerilla örgütüne özel olarak tahsis ettim...

... işkence iddiaları asla varit değildir.»

6 Aralık 1973, Talât TURAN :

«Kontr-gerilla görünüşte anarşi ve Marksizm-Leninizmle mücadele etmek amacıyla kurulmuş, gerçekte bir ucunun nerelere kadar uzandığını muhtelif vesilelerle açıkladığım ve herkes tarafından bilinen İstanbul Mafyasının ve bu çeteyle bütünleşmiş egemen çevrelerin çıkarlarını koruyan, birkaç muhterisin iktidar hırslarına hizmet etmek üzere çalışmış ve amaçlarından sapmamış olan, İşkence ve provokasyon örgütüdür.

Bu gizli örgüt, STK, MİT, emniyet teşkilatı ve diğer güvenlik kuvvetlerinden iktidar içinde iktidar olmak isteyen gebeke elemanlarınca, seçilmiş kişilerden oluşan ve bir kısım yetkili kişilerin müsaade ve himayesi altında, örgüt amaçlarının gerçekleşmesi için yasadışı yöntemler uygulanmıştır...

Bugüne kadar kendi suçsuzluğumun ispatı çabası içinde olmaksızın, Türk Devletine, Türk Milletine saygımın bir sonucu olarak kontr-gerilla örgütünün devlete olan hıyanetinin ortaya çıkarılması çabasında bulundum... Devletin sağlam güclerini eylemleriyle şalbe altına sokan bu gizli örgüt elemanları ve onları himaye edenlerin tertipleri meydana çıkarıldığında hem devletin sağlam güçleri şaibeden kurtulacak, hem makasatı olarak yanıltılmaya çalışılan yargı organlarının doğru sonuçlara ulaşmalarına yardımcı olunacaktır. Aksi halde bu yara kabuk bağlamaz.»

(Dilekçe olarak İst. Sıkıyönetim K. lığı 3 No.lu Sıkıyönetim As. Mah. Bşk. lığına verilmiştir.)

7 Şubat 1974, Falk TÜRÜN (Hürriyet) :

«İşkence olarak dün ne tapıldıysa, bugün de onlar olmuştur.»

8 Şubat 1974, Falk TÜRÜN (Hürriyet) :

«Aksayürek :

— Kim buldu bu kontr-gerilla deyimini?

Türün :

— Talât Turan çıkardı bunu. Bir faşist örgüttür diye.»

11 Şubat 1974, Talât TURAN :

12 Haziran 1973'te Başbakan Talât'ya gönderilen ve işlem görmeyen dilekçe aynısıdır, kontr-gerillanın niteliği ile Falk Türün ve Memduh Ünlütürk'ün İşlevleri açıklanmıştır.

(Selâmlık Askeri Ceza ve Tutukevi'nden Başbakan Bülent Ecevit'e çekilen 380 kelimelik telgraf.)

18 Temmuz 1974, Talât TURAN :

Falk Türün'ün Hürriyet Gazetesi'nde yayınlanan beyanları eleştirilmiştir. (Türün'ün açıklamaları üzerine tanık olarak dinlenilmemesi mahkemeden talep ettim. Mahkeme bu istemi kabul etmeyince, gazetelerin celbi talebinde bulundum. Bu istem kabul edilerek gazete celbi mahkeme dosyasına konulmak üzere celbedildi durşmada ekleriyle birlikte 140 sahifelik dosya halinde sunulmuştur.

Dosyanın bir suretî 17 Temmuz 1974 günü Cumhuriyet, Milliyet ve Hürriyet Gazetelerine verilmiştir.)

İstanbul Sıkıyönetim K. lığı 3 No.lu Askeri Mah. verilmiştir. (5)

5 Ekim 1975, Talât TURAN :

Falk Türün'ü, kontr-gerilla konusunda gerçekdışı ve eski kabulleriyle çelişen açıklamasını yapmaya devam etmesi kendisini kamuoyu önünde tartışmaya çağırdım. Bu çağrıyı kabul etmedi.

(7 Gün Dergisi'nin 1 Haziran 1977 tarih ve 247 sa. nüshasında yinelenmiştir.)

11 Ekim 1975, Talât TURAN, Şükran KETENCİ, Erdoğan KÖSEOĞLU (Cumhuriyet) :

Kontr-gerilla köşktüne Cum huriyet Gazetesi ekibiyle girilmiştir.

3-14 Kasım 1975, Talât TURAN :

İstanbul 2 No.lu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesine verilen 10 klasör ve 4238 sahifelik savunma ve ekli 59 kitapla kontr-gerillanın gerçek niteliği ortaya konulmuş ve bu konuda öne sürülen aksi iddiaların da gerçekdışı olduğu belgelerle kanıtlanmış bulunmaktadır.

(Devam edecek)

Faik Türün "Ben Kadıköy'deki Köşkü Kontr-Gerilla örgütüne özel olarak hazırlattım„ diyordu

KONGRE ILANI

Halkevimizin 2. olağan kongresinin 21 Mayıs 1978 Pazar günü saat 10.00'da Halkevi Lokalinde aşağıdaki gündem gereği toplanması kararlaştırılmıştır. Sayın üyelerimize duyurulur.

GÜNDEM:

1 — Açılış
2 — Divan seçimi ve saygı duruşu
3 — Malî ve çalışma raporlarının okunması
4 — Eleştiriler
5 — Yönetim kurulunun aklanması
6 — Seçimler
7 — Kapanış

KÜÇÜKÇEKMECE HALKEVİ YÖNETİM KURULU

Po: 462

İLAN

Iskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğünden

İskenderun Arsuz (Uluçınar) bucağı ışıklı köyü mevkinde bulunan ve maden dairesinde Ar-1411 numara ile kayıtlı krom sahasının işletme ruhsat hakkı 15.000.— lira bedel üzerinden yine aynı yerde olup 11630 İT 9034 numara ile sicilli krom sahasının ruhsat hakkı 1.100.000.— TL. bedel üzerinden ödenmeyen devlet hakkından dolayı 24.5.1978 Çarşamba günü İskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğü odasında satış komisyonu huzurunda saat 15.00 - 16.00 arası ayrı ayrı satışa çıkarılacaktır.

İhaleye İştirak etmek isteyenler 6183 sayılı yasanın 10/1-4 fıkralarında belirtilen teminatı İskenderun Malmüdürlüğü veznesine yatırarak makbuzun İhale sırasında Satış Komisyonuna ibraz etmeleri gerekir. Teminat değeri 77.500.— TL. ve 1.125.— liradır.

Maden sahası rezerv yönünden zengin olup uluşum yönünden müsaittir.

İlk satış gününde verilen en yüksek pey mümkün bedelin %75 olan 825.000.— ve 11.250.— TL. dan daha düşük olursa satış 31.5.1978 Çarşamba günü aynı yer ve aynı saatte ihale edilecektir.

Daha geniş bilgi almak ve şartnamesini görmek isteyenler Vergi Dairemize baş vurabilirler.

İskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğü

(Basın 15541 — 357)

İLAN

Kulp Belediye Başkanlığından

Kulp Belediyesine ait iki adet kullanılmış Jenaratör grubu 2490 sayılı kanunun 31.ci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile satılacaktır.

	Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Geçici Teminatı	İhale Günü	Saati
1 —						
a)	HİTZINGER 100-105 KW.	1 Ad.	225.000.00	12.500.00	29.5.978	11.00'de
b)	DEUTZ 100-105 KW.	1 Ad.	150.000.00	8.750.00	29.5.978	15.00'de

2 — İhale ile ilgili dosya mesai saatleri içerisinde Çeretsiz olarak Belediye başkanlığından öğrenilebilir.

3 — Taliplerin yukarıda yazılı teminat akçelerini belediye veznesine yatırmakla ve kanuni şartlara haiz teklif mektuplarını İhale saatından bir saat önce belediyede teşekkül edecek İhale komisyonuna teslim etmeleri gerekmektedir.

4 — Postada vaki geçikmeler kabul edilmez.

(Basın 15463 = 345)

tırmık

AYDIN ENGİN

Mr. Mitayn Takır'ın not defterinden...

Bu yazının başlığını «bilmece-bulmaca mı koyalım, yoksa yukardaki gibi mi yapalım, diye duraksadık. Çünkü yazıya bir bilmece ile girmek istiyoruz.

Şu satırlar kimin tarafından söylenmiştir, kimin tarafından söylenebilir, bunları söyleyene ne denir?

«...Çünkü Ecevit, Amerikan Kongresi üzerinde etkili olabilmek için hiç bir şey yapmadığı gibi, böyle bir çalışmayı 'yalvarmak' diye nitelendirmektedir. Duyguesi davranılınca, 'bize ne, bu Amerika'nın işi' denebilir. Hatta daha da ileriye gidilip, 'artık üst tarafını Amerika düşünsün' demek de kabildir. Konuyu 'milli gurur' meselesi yapanlar bile görülüyor...»

Dikkat ettiniz mi ekonuyu milli gurur meselesi yapanlar bile görülüyormuş».

Yani olursa bu kadar olur. Milli gurur... Amerikan emperyalizmine uşaklık etmek varken, «milli gurur»dan söz etmek... Bu ne denslizlik böyle.

★

Durun daha bitmedi. Daha neler var neler. Şu satırlara da bir bakın bakalım:

«... Amerikan yönetiminin Kongre üzerindeki çalışmalarını yavaşlattığı, Panama kanalı konusundaki çabanın yarısını artık göstermediği şikayetini yapanlar, Panama'nın ve onun idarinin Amerikan yönetimine ne kadar yardımcı olduğunu da hatırlamalıdırlar...»

Anladınız mı? Eğer Panama'nın İdare gibi Beyaz Sarayın toprağına yüz sürerseniz, zavallı «ABD yönetimine» yardımcı olursanız işler düzelir, Yoksa kalırsınız işte böyle yüzüstü, ambargolu ve Amerikasız...

★

Gene bitmedi. Gene bir alıntı sunacağız:

«... Hükümet programındaki bir cümle başından itibaren midemi bulandırmış, bir ekseklik dikkatimi çekmiştir. Cümle şudur: «Hükümetimiz, Türkiye'nin dünya ülkeleriye ilişkilerini genişletip geliştirirken, bu Orta Doğu, Akdeniz ve Balkan ülkesi olarak bölgedeki tarihi ve coğrafi yerinin önemini kattı bir unsur olarak değerlendirecektir».

Ya Türkiye'nin Avrupalı karakteri? Atatürk'ün batıya döndürdüğü yüzü?

Bu bir unutkanlık ise bunun telafisi imrsatı Hükümete, mesela Cumhuriyet Senatosunda verildiği halde hükümet bu ne yanaşmamıştır. Buna bazı 'dahi çocuklar'ın Yugoslav modeli ordu kurmak, 77'ler diye bilinen ne olduğu meçhul ülkeler grubuna katılmak, hem dış politikamızı, hem ekonomimizi 3. Dünyanın paralelinde sokmak...»

Ya bunlara ne buyurulur?

Batıdan kopmamızı isteyen bu münafıklara şimdi «kurk katır mı, kırk satır mı?» dense yeri ve layığı değil midir?

Hele hele Amerikan efendimiz hazretlerinin buyruğundan ve boyundurucundan çıkıp 77'ler safında yer almak densizliğini, hainliğini ve rezilliği savunanları ne yapmalı dersiniz?

Evet, araya kendimizi tutamayı